SA IMENOM (U IME) ALLAHA MILOSRDNOGA MILOSTIVOGA

KNJIGA MOLITVE (KLANJANJA)

GLAVA:

Kako se propisala (Kako se je stavila u strogu dužnost) molitva (klanjanje) u (noći Muhamedovog a.s.) putovanja noću. A rekao je Ibnu Abas: pričao mi je Ebu Sufjan o razgovoru Iraklija (o svome razgovoru sa Iraklijem), pa je rekao (Ebu Sufjan Irakliju između ostaloga): Zapovjeda nam, misli (na) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da se okitimo, nagizdamo) sa molitvom, i istinom i čednošću (tj. Zapovjeda nam molitvu, klanjanje, i istinitost i čednost, poštenje).

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Bukjejra, rekao je: pričao nam je Lejs od Junusa, od Ibnu Šihaba, od Enesa, sina Malika, rekao je: Ebu Zerr pričaše da je zaista poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Otvorio se tavan moje sobe, a ja sam u Mekji, pa je sišao Džibril (anđeo Gavrilo), pa je otvorio (rasporio) moja prsa, zatim ih je oprao vodom (mekjanskog bunara) Zemzema. Zatim je donio umivaonik (legen, posudu) od zlata, napunjen mudrošću i vjerovanjem, pa je izlio njega u moja prsa, zatim ih je pokrio (zatvorio). Zatim je uzeo moju ruku (mene za ruku) pa je popeo mene k najbližem nebu (na najbliže nebo). Pa pošto sam došao k najbližem nebu, rekao je Džibril čuvaru neba: Otvori! Rekao je: Ko je ovo? (Ko je to?) Rekao je (Odgovorio je): Džibril. Rekao je: Da li je s tobom jedan (tj. neko)? Rekao je: Da, sa mnom je Muhamed, pomilovao ga Allah i spasio. Pa je rekao: Poslalo se k njemu (tj. Je li se to već poslala njemu objava od Allaha)? Rekao je: Da. Pa pošto je otvorio, uzdigli smo se (popeli smo se na) najbliže nebo pa kadli (jedan) čovjek je sjedač (tj. kadli jedan čovjek sjedi), na njegovoj desnici (desnoj strani) crnine (tamne pojave, sjene) i na njegovoj ljevici (lijevoj strani) crnine; kada pogleda prema svojoj desnici, nasmije se, a kada pogleda prema svojoj ljevici, zaplače. Pa je rekao: Širina sa dobrim vjerovijesnikom i dobrim sinom! (tj. Dobro došao, dobri vjerovijesniče i dobri sine!) Rekao sam Džibrilu: Ko je ovo? Rekao je: Ovo je Adem (Adam), a ove crnine na njegovoj desnici i njegovoj ljevici su duše njegovih sinova, pa stanovnici desnice (tj. pa oni što su na njegovoj desnoj strani) od njih (između njih) su stanovnici raja (ti će u raj), a crnine koje su na njegovoj ljevici (to) su stanovnici Vatre (tj. ti će u pakao). Pa (zbog toga) kada pogleda na svoju desnicu, (on) se nasmije, a kada pogleda prema svojoj ljevici, zaplače. Dok je (tako razgovarajući) popeo mene k drugome nebu, pa je rekao njegovome čuvaru: Otvori! Pa je rekao njemu njegov čuvar kao što je rekao prvi. Pa je otvorio. Rekao je Enes: Pa je spomenuo da je on zaista našao u (tj. na) nebesima Adema, i Idrisa, i Musa-a (Mojsija), i Isa-a (Isusa) i Ibrahima (Avrama), milosti Allaha (neka se izliju) na njih! A nije postavio (odredio Vjerovijesnik a.s.) kako su (tj. kakvi su) njihovi položaji osim (što) je zaista on spomenuo da je on našao Adema u najbližem nebu i Ibrahima u šestom nebu. Rekao je Enes: Pa pošto je prošao Džibril sa Vjerovijesnikom,

pomilovao ga Allah i spasio, pokraj Idrisa, rekao je (Idris): Širina (beskrajna) sa dobrim vjerovijesnikom i dobrim bratom (Dobro došao, dobri vjerovijesniče i dobri brate!). Pa sam rekao: Ko je ovo? Rekao je: Ovo je Idris. Zatim sam prošao pokraj Musa-a, pa je rekao: Dobro došao, dobri vjerovijesniče i dobri brate! Rekao sam: Ko je ovo? Rekao je: Ovo je Musa. Zatim sam prošao pokraj Isa-a, pa je rekao: Dobro došao, dobri brate i dobri vjerovijesniče! Rekao sam: Ko je ovo? Rekao je: Ovo je Isa. Zatim sam prošao pokraj Ibrahima, pa je rekao: Dobro došao, dobri vjerovijesniče i dobri sine! Rekao sam: Ko je ovo? Rekao je: Ovo je Ibrahim, pomilovao ga Allah i spasio. Rekao je Ibnu Šihab: izvijestio je mene Ibnu Hazm da Ibnu Abas i Ebu Habbete Ensarijević govoraše: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio: Zatim je popeo mene dok sam se pokazao (tj. uzdigao, popeo) zbog (jedne) uzvišice (tj. dok sam se popeo na jednu takvu uzvišicu, visiju, površinu da) čujem u njoj škripu (šum, glas, ton) pera (koja pišu, odnosno kojima anđeli pišu sudbinu ljudi). Rekao je Ibnu Hazm i Enes, sin Malika,: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio: "Pa je propisao (stavio u dužnost) Allah mojoj sljedbi (mojim pristašama) pedeset molitava, pa sam se vraćao s time dok sam prolazio (tj. naišao) na Musa-a, pa je on rekao: Šta je propisao Allah tebi na tvoju sljedbu? Rekao sam: Pedeset molitava. Rekao je: Vrati se k Tvome (tj. svome) Gospodu (i moli da smanji broj molitava), pa zaista tvoja sljedba neće moći to (da izvršava), pa je vratio mene. Pa je skinuo (oprostio Allah dž.š.) pola njih (tj. molitava). Pa sam se vratio k Musa-u. Rekao sam: Skinuo je pola njih. Pa je rekao: Vrati se svome Gospodu, pa tvoja sljedba neće moći (izdržati). Pa sam se vratio pa je snizio pola njih (tj. od polovine pola je oprostio), pa sam se vratio k njemu pa je rekao: Vrati se k svome Gospodu, pa tvoja sljedba neće moći (podnijeti) to. Pa sam se vratio Njemu, pa je rekao: Ona (molitva) je pet (puta u jednom danu i noći), a ona je (nagrađena kao da je) pedeset (puta obavljena u jednom danu i noći); neće se mijenjati govor kod Mene. Pa sam se vratio k Musa-u pa je rekao: Vrati se svome Gospodu. Pa sam rekao: Stidim se (tj. Postidio sam se već) od moga Gospoda. Zatim je išao (Džibril) sa mnom (tj. Zatim je odveo mene) dok je dopro (tj. došao) sa mnom ka lotosu kraja (ka stablu lotosa koji je na koncu, kraju, završetku - ali o kakvom se tu radi završetku, o kraju i koncu čega se misli, tačno se ne zna). A pokrile su ga (lotosovo stablo) boje, ne znam kakvo je ono. Zatim sam se uveo (tj. uveden sam u) raj, pa kadli u njemu ogrlice bisera (ili: gomile bisera), i kadli zemlja (prašina) njegova je mošus (mosuš)."

PRIČAO JE NAMA Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malik od Saliha, sina Kjejsana, od Urveta, sina Zubejra, od Aiše, majke vjernika, rekla je:

Propisao je Allah molitvu (onda) kada ju je propisao po dva rekj'ata (saginjanja, naklona) u prisutnosti (doma, kod kuće) i putovanju, pa se ustanovila (učvrstila na tome) molitva putovanja, a povećalo se je u molitvi prisutnosti (tj. kada se nije na putovanju nego kod kuće).

GLAVA

dužnosti (obavljanja) molitve (bivši) u odjećama (tj. obučen), i (GLAVA razjašnjenja značenja) govora Allaha, On je uzvišen: "..... uzmite vaš nakit kod svake bogomolje (kod svakog mjesta gdje se pada ničice; ili: kod svakog padanja ničice)....", i (GLAVA onoga) ko je klanjao ogrćući se (pokrivajući se, umotavajući se) u jednu odjeću (haljinku).

A spominje se od Selemeta, sina Ekjve'a, da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, rekao: "Zakopčavaće ga (ogrtač, odjeću, košulju) i da sa trnom (tj. makar se zakopčao jednim trnom ako nema dugmeta, puceta ili šta drugo)." U njegovom lancu je razmatranje (tj. U pogledu seneda - lanca ljudi koji su prenijeli taj hadis, postoji spor, neslaganje). I (glava onoga) ko je klanjao u odjeći koja je (i takva da) je polni odnos vršio u njoj (bivši obučen u nju, može klanjati poslije toga u njoj sve dotle) dok nije vidio u njoj (ili: na njoj) neprijatnost (tj. nečistoću). I zapovjedio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, da ne obilazi (da ne ophodi u hodočašću) kuću (Allahovu, tj. Kjabu nijedan čovjek) go (nag, a to su činili idolopoklonici).

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, rekao je: pričao nam je Jezid, sin Ibrahima, od Muhameda, od Umu Atije, rekla je:

Zapovjedilo se nama da izvedemo žene u mjesečnici (na) dan dvaju (godišnjih) praznika i zastrte (tj. i da izvedemo djevojke koje su već stavljene u svojim domovima iza zavjesa, zastora prilikom dolaska, posjete nerođaka) pa (da) prisustvuju skupu muslimana i njihovoj molbi (koji upućuju Uzvišenome Allahu). A odstranjivale su se žene u mjesečnici od njihova mjesta gdje se klanja (tj. stajale su malo podalje). Rekla je (jedna) žena: O poslaniče Allaha, jedna (tj. neka od) nas nema svoga ogrtača. Rekao je: "Neka obuče (navuče) njoj njezina drugarica od svoga ogrtača." A rekao je Abdullah, sin Redža-a, pričao nam je Imran, rekao je: pričao nam je Muhamed, sin Sirina, rekao je: pričala nam je Umu Atija (rekla je:): čula sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da kaže) ovo (tj. navedeni hadis).

GLAVA

vezanja pokrivača (omotača kojim je omotano, pokriveno tijelo) na potiljku u molitvi (tj. pri stupanju u molitvu). A rekao je Ebu Hazim (pričajući) od Sehla: Klanjali su sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, vežući oni svoje pokrivače na svoja ramena (na svojim ramenima, iznad svojih ramena).

PRIČAO NAM JE Ahmed, sin Junusa, rekao je: pričao nam je Asim, sin Muhameda, rekao je: pričao mi je Vakid, sin Muhameda, od Muhameda, sina Munkjedira, rekao je:

Klanjao je Džabir u (jednom) pokrivaču, već je svezao njega od (tj. na strani) prema svome potiljku (zatiljku), a njegove odjeće su stavljene na (drvenoj, tronožnoj i kupastoj) vješaljki. Rekao je njemu (jedan) govornik (tj. neko): Ti klanjaš u jednom (jedinom) pokrivaču?! Pa je rekao (Džabir): Napravio sam to samo zato (da) me vidi glupan (budala) kao (što

si) ti. A koji (od) nas (je bio u takvom imovnom stanju da) su bile njemu dvije odjeće (tj. da je imao dvije odjeće, dva haljinčeta) na vremenu (tj. za vrijeme) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio?

PRIČAO NAM JE Mutarif Ebu Mus'ab, rekao je: pričao nam je Abdurahman, sin Ebul-Mevalije, od Muhameda, sina Munkjedira, rekao je:

Vidio sam Džabira, sina Abdullaha, klanja u jednoj odjeći, i rekao je: vidio sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, klanja u (jednoj) odjeći.

GLAVA

molitve (klanjanja) u jednoj odjeći omotavajući se (pokrivajući se) njom.

Rekao je Zuhrija u svome hadisu (tj. u hadisu koji je on pričao): pokrivač (sebe) je opasivač (sebe, ogrnjivač sebe), a on je (onaj) koji je popriječi (unakrsti) dvije strane njega (pokrivača) na svoja dva ramena, a ono je obuzimanje (zauzimanje) njegovih dvaju ramena (tj. riječ "multehif - pokrivač sebe" označuje takav postupak kojim se čovjek ogrne haljinkom preko ramena na taj način što kraj haljinke ispod lijeve ruke prebaci na desno rame i provuče ispod desne ruke pa stavi na prsa, a kraj haljinke ispod desne ruke prebaci na lijevo rame i provuče ispod lijeve ruke pa stavi na prsa i onda oba kraja sveže). Rekao je (Buharija): rekla je Umu Hani'a: Pokrio se Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (jednom) odjećom (haljinkom, haljinčetom) i popriječio je (unakrstio je) njezine dvije strane (njezina dva kraja) na svoja dva ramena.

PRIČAO NAM JE Ubejdulah, sin Musa-a, rekao je: pričao nam je Hišam, sin Urveta, od svoga oca, od Umera, sina Ebu Selemeta, da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, klanjao u jednoj odjeći, već je popriječio njezine strane (krajeve).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Musena-a, rekao je: pričao nam je Jahja, rekao je: pričao nam je Hišam, rekao je: pričao mi je moj otac od Umera, sina Ebu Selemeta, da je on vidio Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da) klanja u jednoj odjeći u sobi Umu Selemete, već je bacio njezina dva kraja (dva kraja odjeće) na svoja dva ramena.

PRIČAO NAM JE Ubejd, sin Ismaila, rekao je: pričao nam je Ebu Usamete od Hišama, od njegova oca da je Umer, sin Ebu Selemeta, izvijestio njega, rekao je:

Vidio sam poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, klanja u jednoj odjeći omotavši se njome u sobi Umu Selemete stavivši njezina dva kraja na svoja dva ramena.

PRIČAO NAM JE Ismail, sin Ebu Uvejsa, rekao je: pričao mi je Malikj od Ebu Nadra, slobodnjaka Umera, sina Ubejdulaha, da je Ebu

Murrete, slobodnjak Umu Hani'e, kćeri Ebu Talibove, izvijestio njega da je on čuo Umu Hani'u, kćerku Ebu Taliba, (da) ona govori:

Otišla sam k poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, godine oslobođenja, pa sam ga našla (a on) se kupa, a Fatima, njegova kći zastire ga. Rekla je (dalje Umu Hani'a): Pa sam ga pozdravila. Pa je rekao: "Ko je ova?" Pa sam rekla: "Ja sam Umu Hani', kći Ebu Taliba." Pa je rekao: "Dobro došla Umu Hani'o!" Pa pošto je dovršio svoje kupanje, stao je pa je klanjao osam rekata (naklona, saginjanja) pokrivši se (tj. omotavši se) u jednu odjeću. Pa pošto je otišao (sa molitve, tj. pošto je završio klanjanje), rekla sam: "O poslaniče Allaha, tvrdio je sin moje majke da je on (tj. da će biti on) ubica (jednog) čovjeka (što) sam ga zaštitila (tj. čovjeka kojega sam ja zaštitila, a taj čovjek je): omsica (taj-i-taj), sin Hubejreta (od druge žene, a ne od Umu Hani'e, kako neki istoričari kažu, jer je Hubejrete bio muž Umu Hani'e)." Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Već smo zaštitili (svakoga onoga) koga si ti zaštitila, o Umu Hani'o."

(Riječi Umu Hani'e "tvrdio je sin moje majke", a to znači moj rođeni brat, te se riječi odnose na Aliju.)

Rekla je Umu Hani'a: A to je (bilo malo kasnije) jutro.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malikj od Ibnu Šihaba, od Seida, sina Musejeba, od Ebu Hurejreta da je (jedan) pitalac (ispitivač, raspitivač) pitao poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, o molitvi u jednoj odjeći, pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"A zar za svakoga vas (postoje, tj. A zar svaki od vas ima) dvije odjeće (dva haljinčeta)."

GLAVA:

Kada klanja u jednoj odjeći, pa neka učini (tj. pa neka stavi krajeve odjeće) na svoja dva ramena.

PRIČAO NAM JE Ebu Asim od Malikja, od Ebu Zinada, od Abdurahmana A'redža, od Ebu Hurejreta, rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Neće klanjati (tj. Neka ne klanja) nijedan (od) vas u jednoj odjeći (na taj način da) nije na njegova dva ramena ništa (od odjeće stavio)."

PRIČAO NAM JE Ebu Nuajm, rekao je: pričao nam je Šejban od Jahja-a, sina Ebu Kjesira, od 'Ikjrimeta, rekao je: čuo sam ga, ili: bio sam ga pitao (to kaže Jahja da je čuo, ili da je bio pitao 'Ikjrimeta), rekao je ('Ikjrimete): čuo sam Ebu Hurejreta (a on) govori: svjedočim da sam ja čuo poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (a on) govori:

"Ko klanja u (jednoj) odjeći, pa neka popriječi (unakrsti) njezina dva kraja."

GLAVA:

Kada je odjeća tijesna.

PRIČAO JE NAMA Jahja, sin Saliha, rekao je: pričao nam je Fulejh, sin Sulejmana, od Seida, sina Harisa, rekao je: pitali smo Džabira, sina Abdullaha, o molitvi u jednoj odjeći, pa je rekao:

Izašao sam sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, u nekom (od) njegovih putovanja, pa sam došao (jedne) noći zbog neke svoje stvari (zbog nekog svoga posla), pa sam ga našao (a on) klanja, a na meni je (bila) jedna odjeća, pa sam ogrnuo (omotao) njom i klanjao sam (primaknuvši se) k njegovoj strani (tj. do njega, uz njega). Pa pošto je otišao (tj. dovršio klanjanje), rekao je: "Šta je noćno putovanje (tj. Šta te je nagnalo, natjeralo na ovo noćno putovanje), o Džabire?" Pa sam ga izvijestio o svojoj potrebi. Pa pošto sam dovršio, rekao je: "Šta je ovo ogrtanje (omotavanje) koje sam (ja) vidio?" Rekao sam: "Bilo je (ono čime sam se ogrnuo samo jedna) odjeća." Rekao je: "Pa ako je prostrana, pa pokri se (ogrni se, omotaj se) njome, a ako je tijesna, zastri se (zamotaj se, zamotaj donji dio tijela) njome."

PRIČAO NAM JE Museded, rekao je: pričao nam je Jahja od Sufjana, rekao je: pričao mi je Ebu Hazim od Sehla, rekao je:

Klanjaše (neki) ljudi sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, svezavši oni njihove (tj. svoje) plahte (čaršafe kojima su pokrili svoja tijela) na svoje vratove kao oblik djece (tj. poput djece, kao što se djeci vežu haljine iza vrata). A rekao je (Muhamed a.s., ili Bilal ili neko drugi po Muhamedovoj a.s. zapovjedi) ženama: "Ne dižite svoje glave (sa tla kada ste na sedždi - u položaju ničice u molitvi sve dotle) dok se izjednače ljudi (tj. dok se ne usprave) sjedeći oni."

(Rečeno je ženama da se ne dižu sa sedžde - iz položaja ničice u molitvi dok se ljudi, koji se obavezno nalaze u prednjim redovima, ne dignu iz toga položaja i ne sjednu - to je naređeno ženama zbog toga da ne bi ugledale sramotne dijelove tijela onih ljudi koji su u položaju ničice, a odjeća im je kratka, kratki su im čaršafi, plahte kojima su zastrli tijela, a gaća nemaju.)
GLAVA

molitve u sirijskom ogrtaču (dakle u ogrtaču koji su izradili, napravili nemuslimani, jer za života Muhameda a.s. u Siriji nije bilo muslimana).

A rekao je Hasan: U odjećama (što) ih je otkao (proizveo, izradio) magičar (pripadnik magičarske, čarobnjačke vjere) nije vidio (tj. ne vidi on, Hasan nikakve) štete (nikakvog grijeha). A rekao je Ma'mer: Vidio sam Zuhriju oblači (jednu odjeću) od odjeća Jemena što se je bojila (farbala)

mokraćom. A klanjao je Alija u neubijeljenoj odjeći (tj. u sirovoj odjeći koja je otkana, izrađena i nije nimalo uređivana ni prana vodom).

PRIČAO NAM JE Jahja, rekao je: pričao nam je Ebu Muavijete od 'Ameša, od Muslima, od Mesruka, od Mugireta, sina Šu'beta, rekao je:

Bio sam sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, u (jednom) putovanju, pa je rekao: "O Mugirete, uzmi (malu kožnu) posudu (za vodu, tj. feldflašu, čuturu)." Pa sam je uzeo. Pa je otišao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (i išao je tako daleko) dok se je sakrio od mene, pa je izvršio (obavio) svoju nuždu, a na njemu je (bio) sirijski ogrtač. Pa je otišao (tj. Pa je počeo) da izvadi svoju ruku iz njezina rukava (tj. iz rukava džube - ogrtača) pa je bila tijesna, pa je izvadio svoju ruku iz (tj. ispod) donjeg (kraja) nje, pa sam ljevao (vodu) njemu, pa se on očistio svojim čišćenjem za molitvu, i potrao je svoje dvije obuće (tj. mestve - cipele), zatim je klanjao.

GLAVA

odvratnosti ogolićenja sebe u molitvi.

PRIČAO NAM JE Metar, sin Fadla, rekao je: pričao nam je Revh, rekao je: pričao nam je Zekerija, sin Ishaka, rekao je: pričao nam je Amr, sin Dinara, rekao je: čuo sam Džabira, sina Abdullaha, priča da poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, prenašaše sa njima kamenje za Kja'bu, a na njemu je njegov zastirač (čaršaf - plahta kojom je zastro, pokrio svoje tijelo). Pa je rekao njemu Abas, njegov stric:

"O sine moga brata (tj. O bratiću), da se skinuo (tj. što nisi skinuo) svoj zastirač pa stavio na svoja dva ramena pod kamenje (bilo bi ti lakše)." Rekao je: Pa je skinuo njega pa ga je stavio na svoja dva ramena pa je pao onesviješten, onesviješćen (zbog stida). Pa se nije vidio (nije viđen) poslije toga go (nag), pomilovao ga Allah i spasio.

GLAVA

molitve u košulji, i šalvarama (dugačkim gaćama, pantalonama), i kratkim šalvarama i kaftanu (dugačkom kaputu).

PRIČAO NAM JE Sulejman, sin Harba, rekao je: pričao nam je Hamad, sin Zejda, od Ejuba, od Muhameda, od Ebu Hurejreta, rekao je:

Ustao je (jedan) čovjek k Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa ga je pitao o molitvi u odjeći jednoj (u jednom haljinčetu), pa je rekao: "A zar svaki (od) vas nalazi (ima) dvije odjeće?" Zatim je pitao (jedan) čovjek Umera pa je rekao: Kada je proširi Allah, pa (i vi) opširite (proširite). Skupio je (Sastavio je, tj. sastaviće, neka sastavi) čovjek na sebe (na sebi) svoje odjeće (tj. više komada odjeće). Klanjao je (tj. Klanjaće, Neka klanja) čovjek u zastiraču i ogrtaču; u zastiraču i košulji; u zastiraču i kaftanu; u šalvarama i ogrtaču; u šalvarama i košulji; u šalvarama i kaftanu; u kratkim šalvarama i kaftanu; u kratkim šalvarama i

košulji. Rekao je: I mislim (da) je (još) rekao: u kratkim šalvarama i ogrtaču.

PRIČAO NAM JE Asim, sin Alije, rekao je: pričao nam je Ibnu Ebu Zuejb od Zuhrije, od Salima, od Ibnu Umera, rekao je:

Pitao je (jedan) čovjek poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao: "Šta oblači nastupljivač (na sveto tlo u svetim mjesecima)?" Pa je rekao: "Neće obući košulju, a ni šalvare, a ni plašt sa kapuljačom (kukuljicom), a ni odjeću (što) ju je dotakao šafran, a ni žuto drvo (žuto rastinje od kojega se dobiva žuta boja za bojenje tkanina). Pa ko nije našao dvije obuće (plitke dvije cipele), pa neka obuče dvije obuće (mestve, tj. duboke cipele, cipele sa grlićima) i neka odsiječe njih dvije (tj. neka im odsiječe grliće tako) da budu njih dvije niže od dva članka (noge, tj. nogu)." A od Nafi'a, od Ibnu Umera, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, slično njemu (ovome hadisu se priča).

GLAVA

(onoga) što se pokriva od sramote (sramnoga dijela tijela, tj. GLAVA u kojoj se objašnjava o sramnom dijelu tijela što se pokriva, što ga treba pokriti).

PRIČAO NAM JE Kutejbete, sin Seida, rekao je: pričao nam je Lejs od Ibnu Šihaba, od Ubejdulaha, sina Abdullaha sina Utbeta, od Ebu Seida Hudrije da je on rekao:

Zabranio je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, zamotavanje tvrdog (načina), i (zabranio je) da se zamota (sjedeći, sjedavši na zadnjicu, a uspravivši cjevanice ispod koljena, da se u takvom položaju zamota) čovjek u jednu odjeću (a da) nije na njegovom spolovilu (spolnom organu) od nje (odjeće) ništa.

(Izraz "ištimalus - sammai", koji je preveden sa "zamotavanje tvrdog načina", komentatori tumače na dva načina. Jezičari polaze od osnovnog značenja riječi "sammau", a ta riječ znači: gluha. A još se rekne "sahretun sammau - gluha stijena" u smislu tvrdi kamen, a zato se stijena tako naziva što u njoj nema nikakve rupe ni prolaza, pa je prema tome zamotavanje tijela zvano "ištimalus - sammai" takvo zamotavanje tijela gdje se tijelo, računajući tu i ruke, zamota tako da se ne mogu ruke izvući i promoliti po potrebi, a to na kraju znači: zamotavanje u ogrtač koji nema rukava ni otvora za ruke pa čovjek izgleda kao obla stijena koja nema na sebi rupe. Ovaj će se hadis u idućem tekstu još pojavljivati pa će se doslovno i prevoditi "zamotavanje gluhe (oble stijene)". Pravnici kažu: "Ištimalus - sammai" je takvo zamotavanje, pokrivanje tijela u kojem čovjek baci pokrivač na jedno rame samo, pa mu, dakle, druga polovina tijela ostane otkrivena, i, kada nema ništa na tijelu osim toga pokrivača, onda će mu se vidjeti sramni dio tijela od one druge polovine tijela na kojoj nema ogrtača; ili na koju nije dobro navučen ogrtač. To su dva najizrazitija tumačenja navedenog izraza.)

PRIČAO NAM JE Kabisatu, sin Ukbeta, rekao je: pričao nam je Sujan od Ebu Zinada, od 'Aredža, od Ebu Hurejreta, rekao je:

Zabranio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, dvije (vrste) prodaje (prodavanja): doticanje i bacanje (dva načina prodaje predislamskih Arapa: doticanjem odjeće kupac je gubio pravo da je razgleda i morao ju je kupiti; bacanjem haljine ili sličnog pred kupca smatralo se da je kupac obavezan da je kupi i ako još nije bio donio konačnu odluku i pristanak da li će pristati na ugovaranu cijenu, ili: bacanjem kamenčića od strane kupca na robu, prodavač je morao da proda kupcu robu po cijeni koju je kupac ugovarao makar da prodavač još nije bio pristao na ugovorenu cijenu); i (zabranio je) da se zamota (da se čovjek ogrne na način) gluhe (oble stijene) i da se zamota čovjek (sjedeći uspravljenih cjevanica od nogu) u jednu odjeću.

PRIČAO JE NAMA Ishak, rekao je: pričao nam je Ja'kub, sin Ibrahima, rekao je: pričao nam je sin brata (tj. bratić) Ibnu Šihaba od svoga strica-amiđe (Ibnu Šihaba), rekao je: izvijestio me Humejd, sin Abdurahmana sina Avfa, da je Ebu Hurejrete rekao:

Poslao me Ebu Bekjr u tom hodočašću (tj. u hodočašću prije oproštajnog hodočašća) u objavljivačima (tj. u grupi objavljivača na) dan klanja (žrtava da) objavimo u Mini (na Mini) da neće hodočastiti (ili: da ne hodočasti) poslije (te) godine (nijedan) idolopoklonik, i da neće obilaziti (ili: i da ne obilazi) Kuću (tj. Kjabu nijedan čovjek bivši ili ako je) go (nag). Rekao je Humejd, sin Abdurahmana: Zatim je poslao (za Ebu Bekjrom) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, Aliju, pa mu je zapovjedio da objavi "Oslobođenje" (tj. suru, poglavlje Kur'ana koje se zove "Bera'etun - Oslobođenje", jer se u tom poglavlju saopćava, saopštava da se muslimani oslobađaju ugovora kojeg su bili sklopili sa idolopoklonicima). Rekao je Ebu Hurejrete: Pa je objavio sa nama Alija (tu suru - poglavlje Kur'ana i raskidanje ugovora) u stanovnicima (tj. među stanovnicima) Mine (na) dan klanja (žrtve): Neće hodočastiti poslije (ove) godine (nijedan) idolopoklonik, i neće obilaziti (ophoditi, hodočastiti) Kuću (Kjabu nijedan čovjek) go (nag pa makar bio i musliman jer je bio običaj idolopoklonika da hodočaste goli).

GLAVA

molitve bez ogrtača (bez gornje odjeće, kaputa, mantila).

PRIČAO NAM JE Abdul-Aziz, sin Abdullaha, rekao je: pričao nam je Ibnu Ebul-Mevali, od Muhameda, sina Munkjedira, rekao je:

Unišao sam Džabiru, sinu Abdullaha, a on klanja u (jednoj) odjeći pokrivši se njom, a njegov ogrtač je stavljen (na nešto, tj. nije na njemu). Pa pošto je otišao (sa molitve, tj. pošto je završio molitvu), rekli smo: "O Ebu Abdullahu, klanjaš, a tvoj ogrtač stavljen (osim tebe, tj. klanjaš bez ogrtača)." Rekao je: "Da. Volio sam da me vide neznalice kao (što ste) vi. Vidio sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, klanja tako (ovako)."

GLAVA

(onoga) što se spominje o stegnu (u vezi stegna, bedra, buta).

A prenosi se od Ibnu Abasa, i Džerheda i Muhameda, sina Džahša, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio: Stegno je sramota (sramni dio tijela). A rekao je Enes: Otkrio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, svoje stegno. A hadis Enesa je poduprtiji (tj. sened je njegov ljepši, pa je zbog toga jači), a hadis Džerheda je obuhvatniji (predostrožniji) da se izađe iz njihovoga protivrječja. A rekao je Ebu Musa: Pokrio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, svoja dva koljena (u) času (kada) je unišao Usman. A rekao je Zejd, sin Sabita: Spustio je (jedanput objavu) Allah na svoga poslanika (tj. svome poslaniku), pomilovao ga Allah i spasio, a njegovo stegno je (u tom času bilo naslonjeno) na mome stegnu, pa mi je doteščalo (tako) da sam se pobojao da će (njegovo stegno) zdrobiti (samliti, samljeti) moje stegno.

PRIČAO NAM JE Ja'kub, sin Ibrahima, rekao je: pričao nam je Ismail, sin Ulejeta, rekao je: pričao nam je Abdul-Aziz, sin Suhejba, od Enesa da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, ratovao (protiv stanovnika) Hajbera, pa smo klanjali kod nje (kod tvrđave Hajbera) molitvu jutra (jutarnju molitvu) u (predosvitni) sumrak (mrak, sumrak pred svitanje). Pa je (poslije molitve) zajašio, zajahao vjerovijesnik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i zajašio je Ebu Talhate, a ja sledstvenik (sujahač, tj. a ja sam uzjahao na istu jahaću životinju ozadi, iza) Ebu Talhata. Pa je natjerao vjerovijesnik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, u uličicu Hajbera, a zaista moje koljeno zaista dotiče se stegna vjerovijesnika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Zatim je otkrio pokrivač (zastirač, donju haljinku) sa svoga stegna (tako) da ja zaista gledam k bjelini stegna vjerovijesnika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. Pa pošto je unišao (u) mjesto (ili: u tu varošicu, u grad), rekao je:

"Allah je veći (od svega, tj. Allah je velik)! Srušio se Hajber! Zaista mi kada sađemo (padnemo, odsjednemo) u prostor (između kuća nekog) naroda, pa loše je (zlo je osvanulo) jutro opomenutima." Rekao je nju (tu riječ ili rečenicu) triput. Rekao je (Enes još i ovo): I izašao je narod (Hajbera) ka svojim radovima (na njivama, a nisu se nadali da će ih muslimani iznenaditi) pa su rekli: "Muhamed!" Rekao je Abdul-Aziz: A rekli su neki (od) naših drugova (pripovjedača, tj. dodali su u pripovjedanju još riječ): i petodjel, namjerava (misli pod tom riječi) vojsku.

(Hoće da se kaže da je neki pripovjedač kazao da su Hajberčani rekli: Muhammedun vel - hamisu - Muhamed i petodjel! Pod petodjelom se misli vojska. Vojska se naziva "hamis - petodjel" jer ima pet dijelova, odjeljenja: prethodnicu (izvidnicu), zaštitnicu, glavninu (središnji dio), desno krilo i lijevo krilo. U nedostatku drugoga izraza riječ "hamis" je prevedena neuobičajenom kovanicom "petodjel".)

Rekao je (Enes dalje): Pa smo je pogodili (tj. osvojili smo tu tvrđavu) silom (pobjedom). Pa se skupio plijen (tj. zarobljenici). Pa je došao Dihjete pa je rekao: "O vjerovijesniče Allaha, daruj mi (jednu) djevojku (ili: robinju) od plijena (ili: od zarobljenika)." Rekao je: "Otiđi, pa uzmi (jednu) djevojku (robinju, tj. zarobljenicu)." Pa je uzeo Safiju, kćer Hujejja. Pa je došao (jedan) čovjek k Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao: "O vjerovijesniče Allaha, darovao si Dihjetu Safiju, kćer Hujejja, gospodaricu (kneginju plemena) Kurejzata i Nedira. Nije dobra (Ne pristoji ona nikome drugome) osim tebi." Rekao je: "Pozovite ga s njom." Pa ju je doveo. Pa pošto je pogledao (bacio pogled) k njoj Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je: "Uzmi djevojku (robinju) od plijena (od zarobljeništva neku drugu) osim nje." Rekao je (Enes): Pa je oslobodio nju (Safiju) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, i oženio se njom (i uzeo je za ženu sebi nju nakon njezinog puštanja na slobodu). Pa je rekao njemu (Enesu) Sabit: "O Ebu Hamzete (to je Enesov nadimak), šta je omirazio nju (tj. šta joj je dao; ili: označio, kao miraz, prćiju, vjenčani dar, otkup za nevjestu)?" Rekao je: "Osobu nje (same, tj. dao joj je njezinu osobu, njezinu ličnost), oslobodio je nju (pustio na slobodu), i oženio se njom." Čak (tj. Te) kada je bio u putu, opremila (spremila) je nju za njega (njemu) Umu Sulejma, pa je odvela (svečano) nju njemu (uz pratnju u jednom dijelu) od noći. Pa je osvanuo Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, mladoženja (ili: osvanuo je priređivačem svadbe, priredio je svadbu, svadbeni ručak), pa je rekao: "Ko (je takav da) je kod njega (neka) stvar (tj. Ko ima nešto od jela, hrane), pa neka ju donese."

I prostro je kožu (na kojoj se izvršava pogubljenje kažnjenih, ali ovdje je upotrebljena ta koža kao ćilim za sakupljanje priloga za pravljenje svadbenog ručka), pa je počeo čovjek (tj. ljudi, da) donosi datule, i počeo je čovjek (da) donosi maslo, rekao je (Abdul-Aziz): i mislim ga (Enesa da) je već spomenuo (još i) prekrupu. Rekao je: Pa su izmješali mješalinu (tj. načinili su jelo zvano "hajs", što je prevedeno izrazom "mješalina", a to se jelo pravi od datula, mlijeka i masla, a nekad se mjesto mlijeka stavi brašno ili prekrupa - bungur) pa je bila ("mješalina") gozbom (tj. svadbeni ručak) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio.

GLAVA:

U koliko (komada) od odjeća klanja žena (tj. U koliko komada odjeće treba da se obuče žena kada hoće da klanja)?

A rekao je 'Ikrimete: Da je sakrila (tj. Kad bi sakrila) svoje tijelo u (jednoj) odjeći, zaista bih dozvolio njega (tj. takav postupak).

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, rekao je: izvijestio nas je Šuajb od Zuhrije, rekao je: izvijestio me Urvete da je Aiša rekla:

Zaista poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, klanjaše (više puta molitvu u) zoru, pa prisustvovaše sa njim (neke) žene od vjernica, omotavajući se one (po glavi i tijelu) svojim platnima (zastiračima) od vune ili svile), zatim se vraćaše ka svojim kućama, ne prepozna ih (ni) jedan (čovjek, niko).

GLAVA:

Kada je klanjao u odjeći (koja) ima znakove (tj. šare, crte, slike po sebi); i gledao je u njen znak (sliku).

PRIČAO NAM JE Ahmed, sin Junusa, rekao je: pričao nam je Ibrahim, sin Sa'da, rekao je: pričao nam je Ibnu Šihab, od Urveta, od Aiše da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, klanjao u (crnoj četvorougaonoj) haljini (koja) je imala znakove (šare, crte, slike), pa je (se) zagledao u njezine znakove (slike jednim) pogledom. Pa pošto je otišao (sa molitve, tj. pošto je svršio klanjanje), rekao je:

"Odnesite ovu moju haljinu k Ebu Džehmu, i donesite mi (bez šara, bez slika grubo) oblačilo (odjeću) Ebu Džehma, pa (tj. jer) zaista je zabavila mene (ova haljina sa slikama, tj. odvratila je moju pažnju) od moga klanjanja (od moje molitve)."

(Kaže se da "enbidžanijejjetun" znači i "haljina iz mjesta Enbidžan", pa bi se moglo prevesti i ovako: .....i donesite mi enbidžanisku haljinu Ebu Džehma, pa.... Veli se da je Ebu Džehm bio poklonio Muhamedu a.s. onu haljinu sa slikama, pa mu je Muhamed a.s. povraća zbog navedenog razloga, ali mu traži tu drugu vrstu haljinke da ga ne bi uvrijedio vraćanjem prvi puta poklonjene haljine.)

A rekao je Hišam, sin Urveta, od svoga oca, od Aiše, rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio: "Gledaše ja u njezin znak (u njezinu sliku), a ja sam u molitvi, pa se plašim da me zavede (da me ne zavede, da me ne omete)."

GLAVA:

Ako je klanjao u odjeći, išaranoj (ili izvezenoj) križevima (krstovima) ili slikama, da li će se pokvariti njegova molitva? I (GLAVA onoga) što se zabranjuje od toga.

PRIČAO NAM JE Ebu Mamer Abdullah, sin Amra, rekao je: pričao nam je Abdul-Varis, rekao je: pričao nam je Abdul-Aziz, sin Suhejba, od Enesa, rekao je:

Bio je (jedan tanak izvezen, tj. šaren) zastor (koji je pripadao) Aiši, zastirala je ona njime stranu svoje sobe, pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio: "Ukloni (Odstrani) od nas ovaj svoj zastor (zavjesu), pa zaista on (je takav, primamljiv da) neprestano (njegove) slike se pojavljuju u mojoj molitvi (u mome klanjanju)."

GLAVA

(onoga) ko je klanjao u razrezanom (otvorenom) ozadi (iza, ozada) kaftanu (od) svile, zatim ga je skinuo (svukao).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: pričao nam je Lejs od Jezida, od Ebul-Hajra, od Ukbeta, sina Amira, rekao je:

Poklonio se (Darovao se) k Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, (razrezan, otvoren ozad) kaftan (od) svile, pa ga je obukao pa je klanjao u njemu, zatim je otišao (sa molitve, klanjanja) pa ga je skinuo žestokim skidanjem kao (onaj) koji mrzi njega (taj kaftan), i rekao je: "Ne treba ovo za bogobojazne (tj. Ne treba ovo bogobojaznima)."

GLAVA

molitve u crvenoj odjeći.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin 'Ar'areta, rekao je: pričao mi je Umer, sin Ebu Zaideta, od 'Avna, sina Ebu Džuhajfeta, od njegovoga oca (Ebu Džuhajfeta), rekao je:

Vidio sam poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, u crvenoj kupoli (kubetu) od kože (a to, vjerovatno, znači u šatoru od crvene kože koji je imao okrugao oblik kao kupola), i vidio sam Bilala (a on) je uzeo vodu (za čišćenje) poslanika Allah
a, pomilovao ga Allah i spasio, i vidio sam ljude natječu se (hite, lete) toj vodi, pa ko je pogodio (tj. ugrabio, dobio) od nje nešto, potrao se je (pomazao se) njom, a ko nije pogodio od nje ništa, uzeo je od vlažnosti (od mokrine) ruke svoga druga. Zatim sam vidio Bilala uzeo je (jedan) štap pa ga je zabo (u zemlju), i izašao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, u crvenom ogrtaču uzvrćući (zavrćući, zavrnuvši) skute, (pa) je klanjao (okrenuvši se) k (tom) štapu sa ljudima (podnevnu molitvu) dva rekata (naklona), i vidio sam ljude i životinje prolaze ispred (toga) štapa.

GLAVA

molitve u (tj. na) ravnim krovovima, i govornici (katedri) i drvetu (daski od drveta).

Rekao je Ebu Abdullah (Buharija): A nije vidio Hasan (Basrija) štete (grijeha u tome) da se klanja na ledu i mostovima (vijaduktima) i ako (tj. premda) je tekla (tj. premda teče u istom času) ispod njih (mostova) mokraća, ili iznad njih (tj. po njima, nad njima) ili ispred njih kada je između njih dva (između klanjača i između mokraće) zastor (prepreka, pregrada). A klanjao je Ebu Hurejrete na tavanu (ili: na ravnom krovu) džamije (bogomolje obavljajući svoju molitvu zajedno) sa molitvom predvodnika (u molitvi - imama). A klanjao je Ibnu Umer na snijegu.

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, rekao je: pričao nam je Sufjan, rekao je: pričao nam je Ebu Hazim, rekao je: pitali su Sehla, sina Sa'da:

Od koje stvari (tj. Od čega) je govornica (džamije Muhameda a.s.)? Pa je rekao: Nije ostao sa (tj. među) ljudima (na životu čovjek) znaniji od mene. Ona je od tamariska (ili: od tamarinda iz mjesta, ili šume zvane) Gabe (na putu od Medine prema Siriji). Napravio je nju (govornicu; govornica je u tj. na arapskom ženskog roda) omsica (taj-i-taj), slobodnjak (žene) omsice (te-i-te) za poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio. I stao je na nju (govornicu) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, kada se je napravila i postavila se, pa se okrenuo Strani (tj. Kjabi), veličao je (Allaha, tj. rekao je "Allahu ekjber - Allah je velik"), i stali su ljudi iza njega. Pa je (on) učio (čitao naizust, napamet iz Kur'ana poglavlja) i naklonio se (sageo se, pregeo se, nagnuo se po sredini tijela uhvativši se rukama za koljena) i naklonili su se ljudi iza njega, zatim je podigao svoju glavu, zatim se vratio natraške (sa govornice) pa je pao ničice (tj. spustio je glavu) na zemlju. Zatim se povratio k govornici, zatim je učio, zatim se naklonio, zatim je podigao svoju glavu, zatim se vratio natraške dok (tj. te) je pao ničice zemlji (na zemlju). Pa ovo je njegovo stanje (običaj, tj. postupak). Rekao je Ebu Abdullah (Buharija): rekao je Alija, sin Abdullaha: pitao me Ahmed, sin Hanbela, smilovao mu se Allah!, o ovome hadisu (pa) je rekao: Pa sam htio samo (to da utvrdim) da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, bio viši (na uzdignutijem mjestu) od ljudi, pa nema štete (grijeha) da bude imam (predvodnik u molitvi) viši (na višem mjestu) od ljudi sa ovim hadisom (tj. prema ovome hadisu, ako se poslužimo sa ovom hadisom kao podlogom). Rekao je (Alija): pa sam rekao (Ahmedu, sinu Hanbela): "Zaista Sufjan, sin Ujejneta, pitaše se (bivao je, bio je pitan) o ovome mnogo, pa nisi ga čuo od njega (tj. pa zar ga nisi čuo od njega?)." Rekao je (Ahmed): "Ne.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Abdurahmana, rekao je: pričao nam je Jezid, sin Haruna, rekao je: izvijestio nas je Humejd Tavil (Dugi) od Enesa, sina Malika, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pao sa konja, pa se je zgulila (sadrijela, izgrebala) njegova potkoljenica, ili njegovo pleće. I zakleo se od svojih žena (da će se sustegnuti, da im neće ulaziti jedan) mjesec. Pa je sjeo u (izbočenoj, nadvjesitoj) sobi za njega (tj. što ju je imao), njezine stepenice su od debala. Pa su mu došli njegovi drugovi (da) ga posjete, pa je klanjao s njima sjedeći, a oni su stajači (tj. a oni su stajali). Pa pošto je pozdravio (predao selam po završetku klanjanja), rekao je:

"Učinio se je (tj. Postavio se) predvodnik (u molitvi - imam) samo radi (toga da) se predvodi njima (da se ide s njime, tj. da se čini sve u molitvi ono što i on čini, i onako kako on čini), pa kada veliča (Allaha, tj. kada izgovori "Allahu ekjber"), pa veličajte, a kada se naklonio (naklonuo), pa naklonite se, a kada je pao ničice, pa padnite (spustite se) ničice, a ako klanja stojeći, pa klanjajte stojeći." I sišao je (izašao je iz sobe) poslije dvadeset i devet (dana), pa su rekli: "O poslaniče Allaha, zaista ti si se zakleo mjesec (dana da nećeš izlaziti)", pa je rekao: "Zaista mjesec (ovaj) je dvadeset i devet (dana)."

GLAVA:

Kada je pogodila (dotakla) odjeća klanjača njegovu ženu (u času) kada je pao ničice.

PRIČAO NAM JE Museded od Halida, rekao je: pričao nam je Sulejman Šejbanija od Abdullaha, sina Šedada, od Mejmunete, rekla je:

Bio je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (više puta u takvoj prilici da) klanja, a ja sam prema njemu, i ja sam žena u mjesečnici, i često (ili: i ponekad) je pogodila (dotakla) mene njegova odjeća kada je pao ničice. Rekla je: I klanjaše (on) na (malom) sagu (uskom ćilimčetu od palmina lišća; ili: na maloj hasuri, rogozini, rogožini - to znači "humretun").

GLAVA

molitve na prostirki (prostirci, rogožini).

A klanjao je Džabir i Ebu Seid u (ili: na) brodu stojeći. A rekao je Hasan: Klanjaćeš stojeći dok nije teško (tj. dok ne bude kakve poteškoće od tvoga klanjanja) na tvoje drugove, kolaćeš (okrećaćeš se) sa njom (lađom, brodom), a osim (takvog položaja, tj. a ako nisi u takvom položaju i mogućnosti da svojim klanjanjem stojeći ne praviš smetnje drugovima) pa sjedeći (klanjaj).

PRIČAO NAM JE Abdullah, rekao je: izvijestio nas je Malik od Ishaka, sina Abdullaha sina Ebu Talhata, od Enesa, sina Malika, da je njegova baka (baba, nena, majčina ili očeva mati) Mulejkja pozvala poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, zbog jela (što) ga je načinila (spravila) za njega, pa je jeo od njega (od toga jela nešto), zatim je rekao:

"Ustanite, pa (da) klanjam za vas (tj. vama kao predvodnik - imam)." Rekao je Enes: Pa sam ustao ka jednoj prostirki (hasuri - rogožini što) je naša (bila, tj. što smo je imali), već je pocrnula, pocrnila (mnogo) od duljine što se je oblačila (tj. od duge upotrebe, od dugog steranja), pa sam je poprskao vodom. Pa je ustao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, a ja sam se uredao (stao sam u red) sa siročetom iza njega, a starica je (stajala) iza nas. Pa je klanjao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (s) nama (molitvu od) dva naklona (rekjata), zatim je otišao.

GLAVA

molitve na (malenoj, kratkoj) rogožini, rogozini (hasurici).

PRIČAO NAM JE Ebul-Velid, rekao je: pričao nam je Šu'bete, rekao je: pričao nam je Sulejman Šejbanija od Abdullaha, sina Šedada, od Mejmunete, rekla je:

Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, klanjaše na hasurici (na maloj rogozini).

GLAVA

molitve na postelji (dušeku).

A klanjao je Enes na svojoj postelji. A rekao je Enes: Klanjasmo (tj. Klanjali smo) sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, pa padne ničice (na sedždu) jedan (od) nas na svoju odjeću.

PRIČAO NAM JE Ismail, rekao je: pričao mi je Malik od Ebu Nadra, slobodnjaka Umera, sina Ubejdulaha, od Ebu Selemeta, sina Abdurahmana, od Aiše, žene Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, da je ona rekla:

Spavaše ja (Spavala sam) pred poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, a moje dvije noge su u njegovoj Strani (tj. popriječene u odnosu na pravac kuda se okreće Kjabi), pa kada je pao ničice (na sedždu), dodirnuo me je (rukom da sklonim noge), pa sam skupila (sklonila) svoje dvije noge, pa kada je ustao, razastrla (pružila) sam njih dvije (noge). Rekla je: A kuće tada (oskudijevaše u mnogo čemu tako da) nije u njima svjetiljki (bilo, a to znači da je Aiša bila ležala budna, ali pošto nije bilo svjetiljki, nije u mraku vidjela kada će Muhamed a.s. pasti ničice - na sedždu pa da ona skloni noge, nego ju je on svaki puta morao dodirom upozoriti da odmakne noge. Iz ovoga se može zaključiti da je soba bila vrlo tijesna).

PRIČAO JE NAMA Jahja, sin Bukjejra, rekao je: pričao nam je Lejs od Ukajla, od Ibnu Šihaba, rekao je: izvijestio me je Urvete da je Aiša izvijestila njega da poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, klanjaše, a ona je između njega i između Strane (tj. pravca Kabe) na postelji njegove porodice (na njegovoj porodičnoj postelji ležim popriječena) poprječivanjem mrtvaca (tj. popriječila se kao mrtvac na mrtvačkom nosilu).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: pričao nam je Lejs od Jezida, od 'Irakja, od 'Urveta da Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, klanjaše, a Aiša je popriječena (ispriječena) između njega i između Strane na postelji koja (je bila ta što) spavaju njih dvoje na njoj.

GLAVA

padanja ničice (sedžda) na odjeću (na haljinku, tj. na prostirku, a ne na golu zemlju) u žestini vrućine.

A rekao je Hasan: Padaše ničice narod (ljudi, tj. drugovi Muhameda a.s.) na ahmediju (platneni omot oko glave), i kapu (ili: kapuljaču, a njegove dvije ruke su u njegovu rukavu; tj. ruke onoga što je padao ničice na ahmediju i kapu bile su u njegovom rukavu).

PRIČAO NAM JE Ebul-Velid Hišam, sin Abdul-Melikja, rekao je: pričao nam je Bišr, sin Mufedala, rekao je: pričao mi je Galib Katan od Bekjra, sina Abdullaha, od Enesa, sina Malikja, rekao je:

Klanjasmo (Klanjali smo) sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, pa stavi jedan (od) nas kraj (dio) odjeće od žestine vrućine u mjesto padanja ničice (tj. na ono mjesto gdje će pasti ničice, dakle pasti ili spustiti se na sedždu).

GLAVA

molitve (namaza) u obućama.

PRIČAO NAM JE Adem, sin Ebu Ijasa, rekao je: pričao nam je Šu'bete, rekao je: izvijestio nas je Ebu Meslemete Seid, sin Jezida, Ezdija, rekao je: pitao sam Enesa, sina Malikja:

"Da li Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, klanjaše (tj. Da li je klanjao) u svojim dvjema obućama (u svojim dvjema cipelama)?" Rekao je: "Da."
GLAVA

molitve (namaza) u obućama (od lakog i finijeg materijala i sa grlićima, a izraz "na'l - obuća" u predhodnom hadisu označava kakvu bilo obuću, i obuću bez grlića, plitke cipele).

PRIČAO NAM JE Adem, rekao je: pričao nam je Šu'bete od 'Ameša, rekao je: čuo sam Ibrahima (kako) priča od Hemama, sina Harisa, rekao je: vidio sam Džerira, sina Abdullaha, (gdje) se pomokrio (pišao, obavio malu nuždu), zatim se očistio (uzeo abdest) i potrao je svoje dvije cipele (obuće). Zatim je ustao i klanjao. Pa se pitao (tj. pitan je zašto je klanjao u cipelama, obući), pa je rekao:

"Vidio sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, pravio je kao ovo (tj. vidio sam ga da ovako čini)." Rekao je Ibrahim (Nah'ija): Pa zadivljavaše ih, jer je zaista Džerir bio od zadnjeg (dijela) ko je primio islam (tj. zadnji je primio islam Džerir, veli se u onoj godini kad je Muhamed a.s. umro, pa kad ga je Džerir vidio da potire cipele, obuću i da u njima klanja, onda nema vjerovatnoće da je taj postupak dokinut, pa je ostao na snazi).

PRIČAO NAM JE Ishak, sin Nasra, rekao je: pričao nam je Ebu Usamete od 'Ameša, od Muslima, od Mesruka, od Mugireta, sina Šu'beta, rekao je:

Čistio sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (tj. poljevao sam mu vodu kad je uzimao abdest, kad se čistio pred molitvu, pred namaz) pa je potrao svoje dvije cipele, obuće i klanjao je.

GLAVA:

Kada nije upotpunio padanje ničice (tj. kada nije pravilno izvršio padanje ničice u molitvi, kada nije pravilno pao, spustio se na sedždu u molitvi, u namazu).

Izvijestio nas je Salt, sin Muhameda, izvijestio nas je Mehdija od Vasila, od Ebu Vaila, od Huzejfeta da je on vidio (jednog, nekog) čovjeka (koji) ne upotpunjava (ne radi ispravno) svoga naklona (rukua) ni svoga padanja ničice (sedžde, u molitvi), pa pošto je izvršio (tj. završio) svoju molitvu (svoj namaz), rekao je njemu Huzejfete:

"Nisi klanjao." Rekao je (Ebu Vail): Mislim ga (Huzejfeta da) je rekao (tom čovjeku): "Da si umro (na taj način obavljajući molitvu), umro bi na (nekom drugom običaju, postupku, vjeri) osim običaja (postupka, vjere) Muhameda, pomilovao ga Allah i spasio."

GLAVA:

Pokazaće svoje dvije mišice (tj. neće ih prilijepiti i prislanjati uz tijelo) i udaljiće (odmaknuće mišice, mišiće od tijela) u padanju ničice (na sedždi, tj. kad je u položaju ničice u molitvi).

Izvijestio nas je Jahja, sin Bukjejra, rekao je: pričao nam je Bekjr, sin Mudara, od Džafera, od Ibnu Hurmuza, od Abdullaha, sina Malikja, sina Buhajnete, da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, bio (takvog običaja) kada je klanjao (da) je pravio širinu (otvor) između svoje dvije ruke (i između tijela, tj. odstranjivao je ruke od tijela tako) da se pokaziva (pokazivaše) bjelina njegova dva pazuha. A rekao je Lejs: pričao mi je Džafer, sin Rebi'ata, slično njemu (Bekjru).

GLAVA

vrijednosti okretanja prema Strani (tj. prema Kjabi).

Okrenuće se (klanjač) sa krajevima svojih dviju nogu (tj. sa vrhovima nožnih prsta) Strani (Kibli, tj. Kjabi), rekao ga (tj. ovaj govor) je Ebu Humejd od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio.

PRIČAO NAM JE Amr, sin Abasa, rekao je: pričao nam je Ibnul-Mehdija, rekao je: pričao nam je Mensur, sin Sa'da, od Mejmuna, sina Sijaha, od Enesa, sina Malikja, rekao je: rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Ko je klanjao naše klanjanje (tj. Ko vrši molitvu kako je mi vršimo), i okrenuo se (okrene se) našoj Strani i jeo je (jede) naše žrtve (ili: naše zaklane životinje, meso od životinje koju je zaklao musliman), pa taj je musliman koji ima (tj. kojem pripada da se uzme u) zaštitu Allaha i Njegova poslanika, pa ne iznevjeravajte se Allahu u Njegovoj zaštiti (tj. ne upropaštavajte onoga ko je stekao po Allahovim propisima zaštitu, jer tako ne priznajete Allahove zaštite, i odbacujete je)."

PRIČAO NAM JE Nuajm, rekao je: pričao nam je Ibnul-Mubarekj od Humejda Tavila, od Enesa, sina Malikja, rekao je: rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Zapovjedilo se meni da se borim (protiv) ljudi (dotle) da reknu (dok ne reknu): "Nema boga (božanstva) osim Allaha", pa kada je reknu (ovu rečenicu), i klanjaju naše klanjanje, i okreću se (okrenu se) našoj Strani (Kjabi) i kolju našu žrtvu (ili: i kolju kao što mi koljemo), pa već su se zabranile nama njihove krvi i njihovi imetci (tj. postala su nam svetim njihova krv, život i njihovo imanje) osim sa pravom njih (tj. osim slučaja kada je potrebno zaštititi i odbraniti njih - krvi, živote, i imetke nekoga, onda napadačeva krv, život, i imetak ne zabranjuje se, nije svet, svetinja), a obračun njih (ljudi) je na Allahu (tj. a ljudi će da polože račun Allahu o tome da li su stvarno u srcu bili iskreni vjernici). A rekao je Ibnu Ebi Merjeme: izvijestio nas je Jahja, rekao je: pričao nam je Humejd, rekao je: pričao nam je Enes od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio. A rekao je Alija, sin Abdullaha: pričao nam je Halid, sin Harisa, rekao je: pričao nam je Humejd, rekao je: pitao je Mejmun, sin Sijaha, Enesa, sina Malikja, rekao je: "O Ebu Hamzete, a šta zabranjuje (tj. a šta čini svetom) krv (Allahovog) roba i njegovo imanje?" Pa je rekao: "Ko je svjedočio (očitovao) da nema boga osim Allaha, i okrenuo se našoj Strani (Kibli, Kjabi), i klanjao je naše klanjanje (našu molitvu) i jeo je našu žrtvu (ili: našu zaklanu životinju, jer Židovi nikako ne jedu meso životinje koju su muslimani zaklali) pa on je musliman, za njega je šta je za muslimana (tj. ima on sva prava što ih ima musliman), a na njemu je što je na muslimanu (tj. na njemu su sve obaveze i dužnosti što su na muslimanu)."

GLAVA

Strane (pravac prema Kjabi) stanovnika Medine, i stanovnika Sirije i istoka (i zapada medinskog i sirijskog, a) nije u istoku, a ni u zapadu (Medine i Sirije i sličnih mjesta po geografskom položaju) strana (tj. pravac prema Kjabi kojoj se okreće pri molitvi, pa se pri obavljanju nužde na otvorenom prostoru u tim mjestima može okrenuti istoku ili zapadu) zbog govora Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio:

"Ne okrećite se Strani (Kjabi) u polju (njivi obavljajući veliku nuždu) ili mokrenje, nego se okrenite istoku ili se okrenite zapadu."

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, rekao je: pričao nam je Sufjan, rekao je: pričao nam je Zuhrija od 'Ata'a, sina Jezida, od Ebu Ejuba Ensarije da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Kada ste došli polju (njivi da obavite nuždu), pa ne okrećite se Strani (Kjabi prednjim svojim sramotnim mjestom), a ne okrećite njoj zadnjice, ali (tj. nego) se okrenite istoku ili se okrenite zapadu." Rekao je Ebu Ejub: "Pa smo došli (u) Siriju, pa smo našli nužnike (zahode, klozete, WC-e) izgradili su se (tj. napravljeni su tako da su okrenuti) prema Strani, pa skrećemo (tj. pa se u tim nužnicima okrećemo na drugu stranu od Strane, Kible, Kjabe, Ka'be) i tražimo oprost (od) Allaha, uzvišen je On.". A od Zuhrije, od Ata'a, rekao je: čuo sam Ebu Ejuba (priča) od

Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, slično njemu (tj. slično ovome što je navedeno maloprije).

(Možda Ebu Ejub nije čuo za hadis Ibnu Umera po kojem u nužniku ne mora da se strogo pazi na ove stvari, jer je to zatvoreni prostor. To se treba paziti samo na otvorenom prostoru.)

GLAVA

Njegovog govora, On je uzvišen: ".... i uzmite od mjesta Ibrahima mjesto molbe (molitve, tj. uzmite mjesto kod Kjabe koje se naziva Ibrahimovo mjesto, to mjesto uzmite za mjesto gdje će te upućivati Allahu molbe i molitve obavljati).... ".

PRIČAO NAM JE Humejdija, rekao je: pričao nam je Sufjan, rekao je: pričao nam je Amr, sin Dinara, rekao je:

Pitali smo Ibnu Umera o čovjeku (koji) je obilazio Kuću (Allaha, tj. Kjabu za malo) hodočašće, a nije obilazio (tj. nije trčao) između Safe i Merve, da li će prići svojoj ženi (u cilju polnog odnosa)? Pa je rekao: Došao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pa je obišao Kuću (Kjabu) sedam (puta), i klanjao je iza Mjesta (tj. Ibrahimovog mjesta) dva naklona (dva rekjata), i obišao je (trčao je) između Safe i Merve, a ".... već je za vas u poslaniku Allaha lijep uzor....". I pitali smo (kaže dalje Amr, sin Dinara) Džabira, sina Abdullaha, pa je rekao: "Neće joj se nipošto približiti (ili: Neka joj se nipošto ne približuje prije nego što će) da obilazi (trči) između Safe i Merve."

PRIČAO NAM JE Museded, rekao je: pričao nam je Jahja od Sejfa, rekao je: čuo sam Mudžahida, rekao je: Došlo se Ibnu Umeru pa se reklo njemu:

Ovo je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (činio, tj.) unišao je (ili: ulazio je u) Kjabu (po pričanju nekih, pa šta ti veliš o tome?). Pa je rekao Ibnu Umer: "Pa stigao sam (Kjabi prilikom toga hodočašća kada je on ulazio u Kjabu), a Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, je već izašao (iz Kjabe), a nađem Bilala stojeći (tj. gdje stoji) između dvoja vrata (tj. između dva dovratka vrata), pa sam pitao Bilala, pa sam rekao: Da li je klanjao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, u Kjabi? Rekao je: Da, dva naklona (dva rekjata) između dva stuba koja su na njegovoj ljevici (tj. na tvojoj ljevici, lijevoj strani) kada si unišao (kada se uđe). Zatim je izašao pa je klanjao (okrenuvši se) u lice Kjabe (prema Kjabi) dva naklona (dva rekata ili rekjata)."

PRIČAO NAM JE Ishak, sin Nasra, rekao je: pričao nam je Abdurezak, rekao je: izvijestio nas je Ibnu Džurejdž od 'Ata-a, rekao je: čuo sam Ibnu Abasa, rekao je:

Pošto je unišao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (u) Kuću (tj. Kjabu), molio je (Allaha, upućivao Mu je molbe) u njezinim (Kjabinim) krajevima, svima njima, a nije klanjao dok je (tako i) izašao iz nje, pa

pošto je izašao, naklonio se sa dva naklona (klanjao je dva rekata okrenuvši se) u prednji dio Kjabe, i rekao je: "Ovo je Strana (tj. strana i pravac u kojem se musliman treba okrenuti u molitvi, ako hoće da je obavi na takav način da mu molitva bude primljena)."

(Među ashabima su suprotna pričanja o tome da li je Muhamed a.s. klanjao u Kjabi ili nije. Ibnu Abas i Usamete kažu da nije, a Bilal kaže da jest. Neki daju prednost Bilalovom pričanju, a neki kažu da je, možda, Muhamed a.s. ulazio više puta u Kjabu, pa je jedanput u njoj klanjao, a drugi puta nije.)

GLAVA

upravljanja (sebe, tj. okretanja) prema Strani (Kjabi) gdje je (god, tj. gdje god se nalazio klanjač, treba se upraviti, okrenuti k Strani, prema Kjabi).

A rekao je Ebu Hurejrete: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio: "Okreni se Strani (Kjabi), i veličaj (Allaha, tj. reci: Allahu ekjber - Allah je velik!)."

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Redža-a, rekao je: pričao nam je Israil od Ebu Ishaka, od Bera-a, sina Aziba, rekao je:

Bio je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, klanjao (okrećući se) prema kući (tj. hramu) Jerusalima šesnaest mjeseci ili sedamnaest mjeseci (poslije preseljenja u Medinu). A poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, voljaše (tj. želio je) da se upravlja (okreće) ka Kjabi, pa je spustio (tj. objavio) Allah, moćan je On i veličajan je: "Ponekad vidimo prevrtanje (okretanje) tvoga lica u nebo....", pa se upravio (okrenuo) prema Kjabi. A rekli su (tom prilikom) nerazumnici od ljudi, a oni su Židovi: Šta je okrenulo (odvratilo) njih (muslimane) od (one) njihove strane koja je (prvobitno bila strana što) su bili na njoj? "Reci (Muhamede): Za Allaha je (tj. Allahu pripada) istok i zapad, (On) napućuje koga hoće k ispravnom putu." (Ovo je dio ajeta - odlomka iz Kur'ana.) Pa je klanjao sa Vjerovijesnikom, pomilovao ga Allah i spasio, (jedan) čovjek, zatim je izašao poslije što je klanjao, pa je prošao pokraj (jednog) naroda (ili: jednih ljudi) od Pomagača (koji su stajali) u molitvi popodneva - ikindije (okrenuti) prema hramu Jerusalima, pa je rekao (da) on svjedoči da je zaista on klanjao sa poslanikom Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i da se zaista on upravio (tj. okrenuo u molitvi bivši) prema Kjabi; pa se okrenuo (taj) narod (ili: ti ljudi su se okretali) dok su se upravili (usmjerili) prema Kjabi.

PRIČAO NAM JE Muslim, rekao je: pričao nam je Hišam, rekao je: pričao nam je Jahja, sin Ebu Kjesira, od Muhameda, sina Abdurahmana, od Džabira; rekao je:

Poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, klanjaše (klanjao je neobaveznu molitvu) na svojoj jahalici (na životinji koju je on jahao, jašio bez obzira) gdje se je ona upravila (okrenula, usmjerila). Pa kada je htio

obaveznu (propisanu, fard, naređenu molitvu da izvrši), sišao je (tj. odjahao je, sjahao bi), pa (bi) se okrenuo Strani (tj. Kjabi).

PRIČAO NAM JE Usman, rekao je: pričao nam je Džerir od Mensura, od Ibrahima, od Alkameta, rekao je: rekao je Abdullah (sin Mes'uda):

Klanjao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (klanjao je podnevnu ili popodnevnu - ikindiju, molitvu) rekao je Ibrahim: ne znam (da li) je povećao ili okrnjio, umanjio, (Vjerovijesnik a.s. broj rekata - naklona u toj molitvi), pa pošto je pozdravio (tj. predao selam, kao znak da je završena molitva), reklo se njemu: "O poslaniče Allaha, da li se nešto novo dogodilo u molitvi (tj. da li je nastala neka nova izmjena, ili propis u broju rekata molitve)?" Rekao je: "A šta je to (bilo)?" Rekli su: "Klanjao si toliko i toliko (ili: klanjao si tako i tako)." Pa je savio (podvio) svoju nogu (tj. sjeo je), i okrenuo se Strani (Kibli, Kjabi) i pao je ničice (na sedždu) dvama padanjima ničice (učinio je dvije sedžde), zatim je pozdravio (predao selam, na kraju molitve označavajući time završetak molitve). Pa pošto se okrenuo na nas (tj. nama) sa svojim licem, rekao je: "Zaista ono da se je nešto novo dogodilo u molitvi (neka stvar, izmjena i sl.), zaista bih ja izvijestio vas o njoj (o toj stvari), ali ja sam samo čovjek kao vi (što ste ljudi), zaboravljam kao što zaboravljate (i vi), pa kada sam zaboravio (tj. pa kada zaboravim), pa opomenite me (podsjetite me). A kada je sumnjao jedan (od) vas u svojoj molitvi, pa neka istražuje pravo (ono što je ispravno), pa neka upotpuni (molitvu nastavljajući je) na njega (na ono što je pravo, na što mu preovladava misao da je obavio), zatim (neka) pozdravi (preda selam) zatim (neka) padne ničice dvama padanjima (neka učini dvije sedžde)."

GLAVA

(onoga) što je došlo u (vezi) Strane (pravca prema Kjabi), i ko ne vidi (ne smatra da treba) povraćanje (ponovno izvršenje jednom obavljene molitve) na (onoga) ko je zaboravio pa je klanjao (okrenuvši se) ka (drugoj strani) osim Strane.

A već je pozdravio (predao selam) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, u (tj. na) dva rekata (naklona umjesto na četiri rekata - naklona) podnevne molitve, i okrenuo se ljudima sa svojim licem, zatim je upotpunio (ono) što je ostalo (od molitve neizvršeno, a nije rekao da mu je ta molitva pokvarena jer se bio zakrenuo od kible).

PRIČAO NAM JE Amr, sin Avna, rekao je: pričao nam je Hušejm od Humejda, od Enesa, rekao je: rekao je Umer:

Složio sam se (Podudario sam se sa) mojim (tj. svojim) Gospodom (Gospodarem, Allahom dž.š.) u tri (stvari ili odredbe, tj. Uzvišeni Bog je objavio u Kur'anu odlomke u vezi sa tri slučaja onako kako sam mislio, ili rekao da želim ili predlagao). Rekao sam: O poslaniče Allaha, da smo uzeli (tj. zašto mi ne bi uzeli) od mjesta Ibrahima (tj. prostor od Ibrahimova mjesta kao) mjesto gdje se klanja! Pa je sašla (došla od Uzvišenog Allaha

kur'anska rečenica) ".... i uzmite od mjesta Ibrahima mjesto gdje se klanja....". I odlomak zastora (zavjese, pokrivanja je jedna od te tri odredbe, ili jedan od ta tri slučaja). Rekao sam: o poslaniče Allaha, da si zapovjedio tvojim (svojim) ženama da se zastru (pokriju), pa zaista (ili: jer zaista) ono govori s njima dobar i zao (pokvaren čovjek). Pa je sašao odlomak zastora (zavjese, pokrivanja). I sakupile (sabrale, tj. udružile) su se žene Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, u ljubomori na njega (tj. protiv njega), pa sam rekao njima: možda njegov Gospod (Gospodar), ako on (Muhamed a.s.) pusti (razvjenča) vas, da mu zamijeni (da mu mjesto vas dadne u zamjenu) žene bolje od vas. Pa je sašao ovaj odlomak (tj. Pa je objavljen dio Kur'ana o ovom slučaju).

PRIČAO NAM JE Ibnu Ebu Merjema, izvijestio nas je Jahja, sin Ejuba, rekao je: pričao mi je Humejd, rekao je: čuo sam Enesa (slaže se u pričanju) sa ovim.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malikj, sin Enesa, od Abdullaha, sina Dinara, od Abdullaha, sina Umera, rekao je:

Dok su ljudi u (mjestu) Kuba-u (bili, nalazili se) u molitvi jutra (sabahu), kad im je došao (tj. kad im dođe jedan) dolazač (pridošlica), pa je rekao: Zaista poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (ima najnoviji ovaj događaj) već se spustio njemu noćas (ili: ove noći) Kur'an (tj. odlomak Kur'ana), i već se zapovjedilo da se (on) okreće Kjabi (kad izvršava molitvu). Pa su se oni (tj. ti ljudi u Kuba-u) okrenuli njoj (Kja'bi), a bila su njihova lica (okrenuta) k Siriji, pa su kružili (tj. pa su se zaokrenuli u krugu, napravili su krug) ka Kja'bi (prema Kja'bi).

PRIČAO NAM JE Museded, rekao je: pričao nam je Jahja od Šu'beta, od Hakjema, od Ibrahima, od Alkameta, od Abdullaha (sina Mes'udova), rekao je:

Klanjao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, podne (podnevnu molitvu) pet (rekata - naklona), pa su rekli: "Zar se (ili: Da li se) povećalo u molitvi (podneva)?" Rekao je: "A šta je to (bilo)?" Rekli su: "Klanjao si pet (rekata - naklona umjesto četiri koliko si do sada klanjavao, klanjao)." Pa je savio (previo, tj. podvio) svoje dvije noge i pao je ničice dvama padanjima ili sa dva padanja (učinio je dvije sedžde).

GLAVA

struganja (tj. uklanjanja) pljuvačke (ispljuvka) rukom iz džamije (tj. predmetom u ruci izbacivši ispljuvak iz džamije).

PRIČAO NAM JE Kutejbete, rekao je: pričao nam je Ismail, sin Džafera, od Humejda, od Enesa da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, vidio hrakotinu (šlajm iz prsa, ili slinu iz nosa u džamiji) u Strani (u kibli, prema kibli ili na kibli), pa je teško to na njega (djelovalo) da se vidjelo u (na) njegovom licu (uzbuđenje zbog toga). Pa je ustao, pa ju je ostrugao (uklonio, uklonuo) svojom rukom pa je rekao: "Zaista jedan (od) vas, kada je stao u svojoj molitvi, pa zaista on se sašaptava (tajno

razgovara sa) svojim Gospodom (Gospodarem); ili: zaista je njegov Gospod između njega i između Strane (kible, pravca prema Kja'bi), pa neka nipošto ne pljuje jedan (od) vas prema svojoj Strani, ali (tj. nego neka pljune, pljuje na prostor) od svoje ljevice (lijeve strane) ili pod svoje dvije noge. Zatim je uzeo kraj svoga ogrtača pa je pljunuo u njega, zatim je vratio (tj. presavio) neki (dio) njega na neki (tj. zamotao je ono mjesto i kraj ogrtača u koji je pljunuo u dijelove ogrtača koji su bili do toga kraja) pa je rekao: "Ili će učiniti ovako (ili ćete učiniti ovako)."

(Znači bolje je da pljune i u kraj svoga ogrtača nego na lijevu stranu ili pod noge na tlo džamije, ako već nema džepne maramice.)

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malikj od Nafi'a, od Abdullaha, sina Umera, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, vidio pljuvačku u (na) zidu Strane pa ju je ostrugao, zatim se okrenuo ljudima pa je rekao:

"Kada jedan (od) vas klanjaše (tj. Kada jedan od vas klanja), pa neka ne pljuje prema svome licu (ispred sebe), pa (tj. jer) zaista je Allah prema njegovom licu kada je klanjao (tj. kada klanja)."

(Hoće da se rekne, da se kaže da klanjač ne treba da pljuje prema kibli niti da čini šta drugo nepristojno, nego da se ponaša, kada klanja, tako kao da prema svome licu, pred sobom gleda Allaha dž.š.)

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malikj od Hišama, sina Urveta, od njegovog oca, od Aiše, majke vjernika da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, vidio u zidu Strane slinu, ili pljuvačku ili hrakotinu, pa ju je ostrugao.

GLAVA

struganja (otiranja) sline pijeskom iz džamije (bogomolje).

A rekao je Ibnu Abas: Ako si gazio (nagazio, stao) na vlažnu (mokru) nečistoću, pa operi je, a ako je suha, pa ne (peri, ne čisti je).

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, rekao je: izvijestio nas je Ibrahim, sin Sa'da, rekao je: izvijestio nas je Ibnu Šihab od Humejda, sina Abdurahmana, da su Ebu Hurejrete i Ebu Seid pričali njemu da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, vidio hrakotinu (šlajm) u (na) zidu (svoje) džamije, pa je dohvatio (uzeo jedan komad) pijeska, pa ju je ostrugao (uklonio) pa je rekao:

"Kada je hraknuo (tj. Kada hrakne, pljune, izbacuje šlajm) jedan (od) vas, pa neka nipošto ne hrače prema svome licu (tj. naprijed), a niti na svoju desnicu (desnu stranu), a neka pljune na svoju ljevicu (lijevu stranu) ili pod svoju lijevu nogu."

GLAVA:

Neka ne pljuje na svoju desnicu (desnu stranu) u molitvi (u klanjanju).

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Bukjejra, rekao je: pričao nam je Lejs od Ukajla, od Ibnu Šihaba, od Humejda, sina Abdurahmana, da su Ebu Hurejrete i Ebu Seid izvijestili njih dva njega da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, vidio (jednu) hrakotinu u (na) zidu džamije (njegove), pa je dohvatio (uzeo) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (jedan komad) pijeska, pa ju je skinuo (uklonio, uklonuo, oborio) zatim je rekao:

"Kada je hraknuo (tj. Kada hrakne) jedan (od) vas, pa neka ne hrače prema svome licu (ispred sebe), a niti na svoju desnicu (desnu stranu), a neka pljune na svoju ljevicu (lijevu stranu) ili pod svoju lijevu nogu (pod svoje lijevo stopalo)."

PRIČAO NAM JE Hafs, sin Umera, rekao je: pričao nam je Šu'bete, rekao je: izvijestio me Katadete, rekao je: čuo sam Enesa, rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Neka nipošto ne pljuje (ne baca ispljuvka) jedan (od) vas između svoje dvije ruke (tj. preda se), a niti na svoju desnicu (desnu stranu), ali (tj. nego) na svoju ljevicu (lijevu stranu) ili pod svoju nogu."

GLAVA:

Neka pljuje na svoju ljevicu (lijevu stranu) ili pod svoju lijevu nogu (stopalo).

PRIČAO NAM JE Adem, rekao je: pričao nam je Šu'bete, rekao je: pričao nam je Katadete, rekao je: čuo sam Enesa, sina Malikja, rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Zaista vjernik, kada je u molitvi, sašaptava se (razgovara u tajnosti) sa svojim Gospodom (Gospodarem), pa neka nipošto ne pljuje između svoje dvije ruke (tj. preda se, ispred sebe), a niti na svoju desnicu (desnu stranu), ali (tj. nego neka pljune) na svoju ljevicu (lijevu stranu) ili pod svoju nogu."

PRIČAO NAM JE Alija, rekao je: pričao nam je Sufjan, rekao je: pričao nam je Zuhrija od Humejda, sina Abdurahmana, od Ebu Seida da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, ugledao hrakotinu u Strani (svoje) džamije, pa ju je ostrugao (jednim komadom, zrnom) pijeska, zatim je zabranio da pljuje čovjek između svoje dvije ruke (ispred sebe) ili na svoju desnicu, ali (nego) na svoju ljevicu (lijevu stranu) ili pod svoju lijevu nogu (stopalo). A od Zuhrije, čuo je Humejda (priča) od Ebu Seida slično njemu (tj. ovome prethodnom).

GLAVA

pokrića (iskupljenja greške ispljuvavanja) pljuvačke u bogomolji (džamiji, je zakopavanjem, zatrpavanjem pljuvačke u pijesak džamijskog tla).

PRIČAO NAM JE Adem, rekao je: pričao nam je Šu'bete, rekao je: pričao nam je Katadete, rekao je: čuo sam Enesa, sina Malikja, rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio:

"Pljuvačka u bogomolji (džamiji) je pogreška (grijeh), njezino pokriće (iskupljenje) je zakopavanje nje (pljuvačke)."

GLAVA

zakopavanja hrakotine u bogomolji (džamiji, tj. u tlo džamije, jer džamije u prvo doba nisu imale prostirke ni poda).

PRIČAO NAM JE Ishak, sin Nasra, rekao je: pričao nam je Abdurezak od Ma'mera, od Hemama, čuo je Ebu Hurejreta (da priča) od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Kada je ustao jedan (od) vas k molitvi, pa neka ne pljuje ispred sebe, pa on se sašaptava samo sa Allahom dok je (dok se nalazi) u svome mjestu molitve (na svome mjestu molitve), a niti na svoju desnicu (desnu stranu), pa (tj. jer) zaista na njegovoj desnici (desnoj strani) je (jedan) anđeo (melekj), a neka on pljune na svoju ljevicu (lijevu stranu) ili pod svoju nogu (pod svoje stopalo), pa ju (hrakotinu onda) zakopa (zatrpa)."

GLAVA:

Kada mu je pohitjela (iznenadno došla, kada ga je savladala) pljuvačka, pa neka uzme kraj svoje odjeće (i u njega pljune ako nema maramice, ili: pa neka ju uzme krajem svoje odjeće).

PRIČAO NAM JE Malikj, sin Ismaila, rekao je: pričao nam je Zuhejr, rekao je: pričao nam je Humejd od Enesa da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, vidio hrakotinu u Strani (kibli), pa ju je ostrugao svojom rukom, a vidjela se od njega (kod njega) neprijatnost, ili: vidjela se njegova neprijatnost (neraspoloženje) zbog toga i njegova žestina na nju (tj. na taj postupak izbacivanja hrakotine prema kibli) i rekao je:

"Zaista jedan (od) vas, kada je stao u svojoj molitvi, pa on (se) sašaptava (razgovara u tajnosti sa) svojim Gospodom (Gospodarem), ili njegov Gospod je između njega i između njegove Strane, pa neka nipošto ne pljuje u svoju Stranu (prema kibli), ali (nego) na svoju ljevicu (lijevu stranu) ili pod svoju nogu." Zatim je uzeo kraj svoga ogrtača, pa je pljunuo u njega, i vratio je (tj. savio je) neki (dio) njega na neki; i rekao je: "Ili će učiniti ovako (tj. Ili neka učini ovako u nedostatku maramice)."

GLAVA

pouke vođe ljudima u (vezi) upotpunjavanja molitve i (GLAVA) spominjanja Strane.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malikj od Ebuzinada, od 'Aredža, od Ebu Hurejreta da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Da li vidite moju Stranu eto ovdje (tj. u ovom pravcu - da ja vidim šta vi radite, smatrate li da ja vidim samo naprijed), pa tako mi Allaha ne skriva (ne sakriva) se meni vaša poniznost (smjernost), a ni vaše naklonjanje (sagibanje u molitvi). Ja zaista vidim vas od (strane) za mojim leđima (iza svojih leđa, tj. vidim vas i ozad, iza)."

(Ovo znači da je Muhamed a.s. bio nadaren bezočnim viđenjem, vanočnim vidom.)

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Saliha, rekao je: pričao nam je Fulejh, sin Sulejmana, od Hilala, sina Alije od Enesa, sina Malikja, rekao je:

Klanjao je sa nama Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (jednu) molitvu, zatim se popeo (na) govornicu pa je rekao u (vezi) molitve i naklona: "Ja zaista vidim vas od (strane) iza sebe kao što vidim vas (naprijed, tj. kao što vas vidim kada ste preda mnom)."

GLAVA:

Da li će se reći (tj. Da li je dozvoljeno da se kaže): bogomolja (džamija) sinova omsica (sinova tih-i-tih, omsičeva bogomolja, toga-i-toga bogomolja).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malikj od Nafi-a, od Abdullaha, sina Umera, da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, natjecao se među konjaništvom koje se pripremalo (uvježbavalo, treniralo za trke) od Hafja-a (mjesta kod Medine), a cilj njih (njihov) je bio Senijetul-Veda' (mjesto na izlazu iz Medine); a natjecao se među konjaništvom koje se nije pripremalo (treniralo za trke) od Senijeta ka bogomolji (džamiji) Zurejkovića (sinova Zurejka); i da je Abdullah, sin Umera, bio u (tj. među onima) ko se natjecao s njima (ili: u toj trci, u tom natjecanju).

GLAVA

diobe (djeljenja nečega u džamiji) i vješanja grozda (datula, hurmi) u bogomolji (džamiji).

Rekao je Ebu Abdullah (Buharija): "kinv" je "'izk" (obje riječi znače: grozd, samo "kinv" znači grozd datula, hurmi; a "'izk" znači grozd grožđa i grozd datula), a dva (grozdaca, grozda kaže se) "kinvani", a skupina (grozdova kaže se) također "kinvanun" kao (što je slučaj sa riječju) "sinvun" i (njezinom množinom) "sinvanun" ("sinv" u arapskom jeziku znači: blizanac drvo, kada više stabala nikne iz jednoga korijena, svako to pojedino stablo je "sinvun"). A rekao je Ibrahim, namjerava (tj. misli na) sina Tahmana, (a Ibrahim je pričao) od Abdul-Aziza, sina Suhejba, od Enesa, zadovoljan bio Allah od njega (tj. s njim), rekao je:

Donio se poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, imetak (tj. novac) iz Bahrejna, pa je rekao: "Prospite ga (tj. stavite ga) u džamiju." A bio je (to) najmnogobrojniji imetak (novac što) se donio (ikad) on poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa je izašao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, ka molitvi, a nije se obazirao k njemu (na njega, na novac). Pa pošto je izvršio (završio) molitvu, došao je pa je sjeo k njemu (uz njega, uz novac). Pa ne vidjaše (ni) jednog (čovjeka, a da je drukčije prema njemu postupio tada) osim (tako da) je darivao njega; kadli je došao (tj. kadli dođe i) Abas, zadovoljan bio Allah od njega, pa je rekao: "O poslaniče Allaha, daruj mene (tj. daj i meni toga novca), pa (tj. jer) ja sam otkupio svoju osobu (sebe) i otkupio sam Akila (kada smo zarobljeni na Bedru od muslimana kao idolopokloničkі borci, pa sam, tada se otkupljujući, osiromašio, a sada sam i ja musliman, pa daruj me)." Pa je rekao njemu poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Uzmi!" Pa je sipao (nagrćao pregrštima Abas) u svoju odjeću (novac koji je bio u ono vrijeme samo metalni), zatim je otišao, krenuo (tj. počeo da, htio da) digne (i nosi) njega (novac) pa nije mogao (da ga digne, jer je bio mnogo natrpao u haljinku, odjeću). Pa je rekao: "O poslaniče Allaha, zapovjedi nekom (od) njih (da) podigne njega (novac) k meni." Rekao je (Muhamed a.s.): "Ne." Rekao je: "Pa podigni ga ti na mene." Rekao je: "Ne." (Muhamed a.s. je odbio da pomogne pohlepu svoga strica, amiđe Abbasa koji je htio da sebi uzme mnogo pa makar drugome ne dopalo nimalo, neostalo nimalo.) Pa je prosuo (tj. vratio na gomilu iz odjeće Abas neku količinu) od njega (novca), zatim je otišao, došao (da) podigne njega (novac), pa je rekao: "O poslaniče Allaha, zapovjedi nekom (od) njih (da) digne njega (novac)." Rekao je: "Ne." Rekao je: "Pa digni ga ti na mene." Rekao je: "Ne." Pa je prosuo od njega (novca još neku količinu), zatim je ponio njega (tj. digao je njega, novac koji je ostao u odjeći, haljinčetu poslije drugog odasipanja) pa je bacio njega na svoja pleća, zatim je otišao. Pa je neprestano poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, slijedio (tj. pratio) je njega (tj. Abasa) svojim vidom (pogledom, tj. gledao je za njim sve dotle) dok se sakrio nama (iz vida) čuđenjem (izazvanim) od njegove pohlepe (tj. čudeći se njegovoj pohlepi). Pa nije ustao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (sa svoga mjesta od tih novaca), a tude od njih (što je bila i zadnja) srebrenica (srebrena para, dok nije razdijeljena, tj. nije ustao dok nije sve te novce razdijelio).

GLAVA

(onoga) ko je pozvao za jelo (tj. k jelu) u bogomolji (džamiji) i ko se odazvao u njoj (tj. i ko je odgovorio na poziv džamiji).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malikj od Ishaka, sina Abdullaha, čuo je Enesa (da kaže):

Našao sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, u džamiji (bogomolji) sa njim (nekakvi, neki) ljudi, pa sam stao (stajao) pa je rekao: "Je li poslao tebe Ebu Talhate?" Rekao sam: "Da." Pa je rekao: "Radi jela?" (ili: "Zbog jela?") Rekao sam: "Da." Pa je rekao (svakome) ko je (bio tada)

sa njim: "Ustajte." Pa je otišao, a otišao sam ja između njihovih ruku (tj. pred njima).

GLAVA

suđenja i proklinjanja (tj. zaklinjanja dvije osobe u braku koje u sporu proklinju jedna drugu na jedan propisani način pri nedostatku svjedoka, a to sve) u džamiji.

PRIČAO NAM JE Jahja, rekao je: izvijestio nas je Abdurezak, rekao je: izvijestio nas je Ibnu Džurejdž, rekao je: izvijestio me Ibnu Šihab od Sehla, sina Sa'da, da je (jedan) čovjek rekao:

"O poslaniče Allaha, je li vidiš (tj. šta misliš za jednog) čovjeka (koji) je našao sa svojom ženom (nekakvog) čovjeka, da li će ubiti njega?" Pa su se njih dvoje proklinjali (tj. taj čovjek što je postavio pitanje Muhamedu a.s. i žena toga čovjeka, koju je čovjek tužio za preljub, njih dvoje su kleli i proklinjali se na način opisan u 24. suri Kur'ana) u džamiji, a ja sam prisutan (bio u džamiji tome činu i procesu).

GLAVA:

Kada je unišao (u) kuću, klanjaće gdje je htio (tj. gdje hoće), ili gdje se zapovjedilo, a neće pretraživati (ispitivati mjesta).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Meslemeta, rekao je: pričao nam je Ibrahim, sin Sa'da, od Ibnu Šihaba, od Mahmuda, sina Rebi'a, od 'Itbana, sina Malikja, da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, došao njemu u njegov stan pa je rekao:

"Gdje voliš da klanjam tebi (na kojem mjestu) od tvoje kuće?" Rekao je: Pa sam pokazao njemu ka (jednom) mjestu. Pa je veličao (Allaha, tj. izgovorio je "Allah je veći") Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pa smo se poredali iza njega, pa je klanjao dva rekata.

GLAVA

džamija (bogomolja) u kućama.

A klanjao je Bera', sin 'Aziba, u svojoj bogomolji (džamiji) u svojoj kući skupa (zajednički).

PRIČAO NAM JE Seid, sin Ufejra, rekao je: pričao mi je Lejs, rekao je: pričao mi je Ukajl od Ibnu Šihaba, rekao je: izvijestio me Mahmud, sin Rebi'a, Ensarija da je 'Itban, sin Malikja, a on je (jedan) od drugova poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, od (grupe onih) ko je prisustvovao Bedru (i on je) od (drugova zvanih) Pomagača, zaista on ('Itban) je došao poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao:

"O poslaniče Allaha, već sam zanijekao svoj vid (izgubio sam vid, nije mi kao što je bilo prije), a ja klanjam mome narodu (mojim ljudima kao imam - predvodnik u molitvi); pa kada su kiše, teče dolina (jarak, presušilo korito, tj. nadođe voda) koji je između mene i između njih, (pa tada) ne mogu da dođem njihovoj džamiji (bogomolji) pa (da) klanjam s njima. I volio (želio) sam, o poslaniče Allaha, da ti dođeš meni, pa (da) klanjaš u mojoj kući pa (da) uzmem nju (kuću, kao) mjesto klanjanja (tj. da je proglasim kao mesdžid - bogomolju)." Rekao je (pripovjedač dalje): Pa je rekao njemu ('Itbanu) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Učiniću (ti to) ako je htio (tj. ako htjedne) Allah (ako Bog da)." Rekao je 'Itban: Pa je došao izjutra (ili: Pa je sutradan došao) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i Ebu Bekjr kad se podigao dan (tj. kad je Sunce poodskočilo). Pa je tražio dozvolu poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da uniđe, uđe u kuću) pa sam mu dozvolio. Pa nije sjeo kada je unišao, ušao (u) kuću. Zatim je rekao: "Gdje voliš da klanjam (na kojem mjestu) od tvoje kuće?" Rekao je: Pa sam pokazao njemu ka (tj. prema jednoj) strani od kuće. Pa je stao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa je veličao (Allaha, tj. rekao je "Allahu ekjber" - Allah je veći od svega), pa smo stali, pa smo se poredali, pa je klanjao dva rekata (naklona), zatim je pozdravio (predao selam u znak svršetka klanjanja). Rekao je ('Itban): I zadržali smo ga na "haziri" (što) smo je napravili za njega. ("Hazira" je jelo od komadića varenog mršavog mesa i brašna.) Rekao je ('Itban): Pa su se vratili, svratili (tj. došli, nakupili se) u kuću ljudi iz stanovnika doma (tj. iz tog mjesta, ili: iz tog plemena) brojni (tj. mnogobrojni ljudi, mnogi ljudi), pa su se sabrali. Pa je rekao (jedan) govornik (prisutni) od njih: "Gdje je Malikj, sin Duhajšina, ili sin Duhšuna (a po jednom pričanju koje je zabilježio u svome Sahihu Muslim: sin Duhšuma)?" Pa je rekao neki (od) njih (za toga Malikja, sina Duhajšina): "To je dvoličnjak, ne voli Allaha i (ni) Njegova (Njegovog) poslanika." Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Ne reci (Ne govori) to. Zar ne, vidiš ga već je rekao "Nema boga osim Allaha", (a) on hoće s time lice Allaha (tj. izgovorio je "Nema boga osim Allaha" iskreno htijući s tim očitovanjem da stekne Allahovo zadovoljstvo)." Rekao je: "Allah i Njegov poslanik su znaniji (od mene)." Rekao je (dalje onaj što je nepovoljno govorio o tom Malikju pošto se već prethodnom rečenicom malo povukao): "Pa zaista mi vidimo njegovo lice (tj. njegovo upravljanje, odlaženje) i njegovu odanost ka dvoličnjacima." Rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Pa zaista Allah je već zabranio Vatri (onoga) ko je rekao "Nema boga osim Allaha" (a) traži s time lice Allaha." Rekao je Ibnu Šihab: Zatim sam pitao Husajna, sina Muhameda, Ensariju, a on je jedan (od) Salimovića, a on je (tj. i on je jedan) od njihovih velikana (odabranika, vođa), o hadisu (pripovijedanom od) Mahmuda, sina Rebi'a, pa je (Husajn) potvrdio njega u tome.

GLAVA

desnačenja (tj. služenja i počinjanja desnom nogom) u ulaženju (pri ulazu) u bogomolju i (neku drugu zgradu) osim nje.

A Ibnu Umer počinjaše sa svojom desnom nogom (ulaženje, pri ulazu), pa kada (a kada) je izlazio, počinjao je (počeo bi) sa svojom lijevom nogom.

PRIČAO NAM JE Sulejman, sin Harba, rekao je: pričao nam je Šu'bete od Eš'asa, sina Sulejma, od njegovoga oca, od Mesruka, od Aiše, zadovoljan bio Allah od nje (tj. s njom), rekla je:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (takvog običaja da) voli (tj. voljaše) desnačenje (upotrebu desne ruke ili noge prije lijeve) koliko je mogao u svojoj stvari (u svome poslu), svakoj njegovoj (stvari, poslu, činu): u svome čišćenju, i svome počešljavanju (kose) i svome obuvanju (nazuvanju obuće).

GLAVA:

Da li će se iskopavati (raskopavati) grobovi idolopoklonika predislamstva i uzimati se mjesto njih (njihovo mjesto, mjesto gdje su ti grobovi bili za) bogomolje zbog govora Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio: "Prokleo Allah Židove! Uzeli su grobove svojih vjerovijesnika (za) bogomolje.", i (GLAVA u kojoj se objašnjava onaj postupak) što je odvratan (a odnosi se na onu vrstu) od molitve (koja se obavlja) u grobovima (tj. među grobovima).

A vidio je Umer Enesa, sina Malikja, (da) klanja kod (jednog) groba, pa je rekao: "Groba, groba (se čuvaj, tj. kod njega ne obavljaj molitve)!" A nije zapovjedio njemu (Enesu Umer da se posluži) sa povraćanjem (opetovanjem molitve, tj. nije mu rekao da ponovno klanja tu molitvu i ako mu je rekao da se čuva klanjanja među grobovima).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Musema-a, rekao je: pričao nam je Jahja od Hišama, rekao je: izvijestio me moj otac od Aiše da su Umu Habiba i Umu Selema spomenule njih dvije (jednu) crkvu (što) su je vidjele u Abesiniji, u njoj (u crkvi bile) su slike, pa su njih dvije spomenule to Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, pa je (on) rekao: "Zaista oni, ti (postupaju ovako:) kada je bio u njih dobar čovjek pa je umro, sagradili su oni (sagradili bi) na njegovom grobu bogomolju i naslikali su u njoj te ti slike, pa oni su ti zlikavci stvorenja (tj. najgori od svega onoga što je stvoreno, ili: najgori ljudi) kod Allaha (na) sudnjem danu."

PRIČAO NAM JE Museded, rekao je: pričao nam je Abdul-Varis od Ebu-Tejaha, od Enesa, rekao je:

Došao je (Prispjeo je ili Prispio je) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (u) Medinu pa je odsjeo (u) najvišem (dijelu) Medine, u plemenu (što) se kaže njima (nazivaju se, zovu se) Avfovi Amrovići (doslovno: sinovi Amra, sina Avfa). Pa je boravio Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, u njih četrnaest noći (tj. četrnaest dana). Zatim je poslao ka Nedžarovićima (poziv da dođu), pa su došli objesivši o vrat oni sebi sablje (ili: mačeve kao što se vješa ogrlica, đerdan) kao da ja gledam (sad) ka Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, (koji je u tom času bio) na

svojoj jahačici (jahaćoj životinji), a Ebu Bekjr je ozad (iza) njega (doslovno: zaleđe njega, njegovo zaleđe, njegova pozadina), a plemići (glavari) Nedžarovića su okolo njega (i tako su išli) dok je bacio (svoju prtljagu) u dvorište Ebu Ejuba. I voljaše (volio je) da klanja (ondje) gdje ga je stigla molitva (tj. gdje ga je zateklo vrijeme molitve). I klanja (tj. I klanjaše, klanjao je, klanjao bi) u lijegalima (počivalima, torovima) ovaca. I zaista je on zapovjedio izgradnju bogomolje (džamije svoje u Medini). Pa je poslao k glavarima (uglednim ličnostima) od Nedžarovića (poruku - usmeni poziv) pa je rekao: "O Nedžarovići, recite cijenu meni za vaš ovaj zid (tj. vrt, bašću, jer su vrtovi često puta ograđeni kamenom ogradom, zidom pa se zbog toga i sam vrt naziva zidom; dakle: procijenite mi ovaj vaš vrt)." Rekli su: "Ne, tako nam Allaha, ne tražimo njegove cijene (ne dajemo drukčije) osim k Allahu." Pa je rekao Enes: Pa je bilo u njemu (vrtu) šta (što) vam kažem: grobovi idolopoklonika, i u njemu su ruševine (ili rupe, ili gomile) i u njemu su palme. Pa je zapovjedio Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (u vezi) sa grobovima idolopoklonika pa su iskopani (pa su se raskopali, uklonili, uklonuli), zatim (u vezi) sa ruševinama (ili rupama, ili gomilama) pa su se uravnale i (u vezi) sa palmama pa su se isjekle. Pa su poredali palme (u) stranu bogomolje (džamije, tj. stabla posječenih palmi su upotrebili u strane džamije kao brvna što bi značilo da je prvobitno džamija imala zidove od drveta, od brvana, a ne od ćerpića niti od kamena), i učinili (tj. napravili) su njezina dva dovratka kamenjem (od kamenja). I počeli su (pri izvođenju radova da) prenose kamen (stijene), a oni pjevaju (tj. radili su pjevajući) u redžezu (vrsta metra arapske pjesme), a Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, je (bio) sa njima, a on govori:

"Bože, nema dobra osim dobra budućeg (svijeta)
Pa oprosti Pomagačima i Iseljenicima."

GLAVA

molitve u lijegalima (torovima) brava (ovaca).

PRIČAO NAM JE Sulejman, sin Harba, rekao je: pričao nam je Šu'bete od Ebu Tejaha, od Enesa, rekao je:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (takvog običaja da) klanja (tj. klanjaše svagdje pa i) u lijegalima (torovima, oborima, ležištima) brava (ovaca). Zatim sam ga čuo poslije (da) govori: Klanjaše (Klanjao je) u lijegalima (torovima) ovaca prije (nego što je bilo moguće) da se izgradi bogomolja (tj. njegova, Muhamedova a.s. džamija).

GLAVA

molitve u mjestima deva (kamila, tj. u prostoru gdje se nalaze kamile).

PRIČAO NAM JE Sadekat, sin Fadla, rekao je: izvijestio nas je Sulejman, sin Hajana, rekao je: pričao nam je Ubejdulah od Nafi'a, rekao je: vidio sam Ibnu Umera klanja (okrenut) k svojoj devi (kamili), i rekao je: Vidio sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, čini ga (čini ovaj postupak, tj. ovako radi).

GLAVA

(onoga) ko je klanjao, a pred njim je (bila) peć (furuna), ili vatra ili stvar (tj. nešto) od (onoga) što se obožava, pa je htio (tj. pa musliman namjerava, misli) s njim (sa svojim klanjanjem na) Allaha (da Allahu iskaže poštovanje, a ne onome predmetu koji se nalazi pred njim, a koji obožavaju nemuslimani), uzvišen je (On, Allah).

A rekao je Zuhrija: izvijestio me Enes, rekao je: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio: "Izložila se (pokazala se) meni Vatra, a ja klanjam...".

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Meslemeta, od Malikja, od Zejda, sina Eslema, od Ata'a, sina Jesara, od Abdullaha, sina Abasa, rekao je:

Pomrčalo je Sunce (Pomračilo se Sunce), pa je klanjao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, zatim je rekao: "Pokazala mi se Vatra, pa nisam vidio (nikakvog) prizora kao danas nikad užasnijeg."

GLAVA

odvratnosti molitve u grobljima.

PRIČAO NAM JE Museded, rekao je: pričao nam je Jahja od Ubejdulaha, rekao je: izvijestio me Nafi' od Ibnu Umera, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Učinite (tj. Izvršite) u vašim (tj. u svojim) kućama (nešto) od vaše (svoje) molitve, a ne uzimajte ih (svoje kuće za) grobove.

(Ta izreka se može tumačiti i ovako: Ne ponašajte se u kućama kao što ćete se ponašati u grobovima, jer u grobovima umrli ne obavljaju molitve, pa klanjajte u kućama neobavezne molitve. Kad su groblja prebivališta mrtvih, i kad oni kao njihovi stalni stanovnici ne klanjaju, ne treba ni živi u tom prostoru da obavljaju svoje molitve. Mogu jedino da tu upućuju molbe-dove Uzvišenom Allahu za oprost grijeha umrlih.)

GLAVA

molitve u mjestima propadanja (potonuća, nestanka u utrobi zemlje) i kazne (tj. i GLAVA molitve u mjestima kazne).

A spominje se da je Alija mrzio (smatrao odvratnim) molitvu u propadanju Babilona (tj. u ili na mjestu i prostoru na kojem je nestao i propao Babilon).

PRIČAO NAM JE Ismail, sin Abdullaha, rekao je: pričao mi je Malikj od Abdullaha, sina Dinara, od Abdullaha, sina Umera, bio zadovoljan Allah od njih dva (dvojice), da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Ne ulazite (tj. Ne posjećujte) ove kažnjene (drukčije) osim da budete plakači (tj. osim plačući), pa ako niste plakači, pa ne ulazite na njih (tj. njima, ne posjećujte ih). Neće vas pogoditi (zadesiti) što je pogodilo njih (ako budete plakali iz bojazni da i vas ne zadesi njihova sudbina i iz samilosti prema njima)."

(Ovo je Muhamed a.s. rekao kad je putujući za Tebukj prošao sa svojim drugovima pokraj Hidžra, porušenog i uništenog grada između Hidžaza i Sirije. u tom gradu i njegovoj okolini živio je narod Semud koji je cijeli grad isklesao u stjenovitim brdima. Kako se nisu htjeli proći pokvarenosti od koje ih je odvraćao vjerovijesnik Salih a.s., Uzvišeni Allah ih je sve uništio općom i iznenadnom kaznom još na ovom svijetu. Kad su drugovi Muhameda a.s., tuda prolazeći, htjeli da posjete ruševine toga grada, onda im je izrekao Muhamed a.s. gornje svoje riječi.)

GLAVA

molitve u crkvi.

A rekao je Umer, bio zadovoljan Allah od njega: Zaista mi ne ulazimo (u) vaše crkve zbog slika koje su (takve da) u njima (imaju, postoje) slike (likovi). A Ibnu Abas klanjaše (klanjao je) u crkvi osim crkve (takve da) u njoj (imaju) slike.

PRIČAO NAM JE Muhamed, rekao je: izvijestio nas je Abdet od Hišama, sina Urveta, od njegova oca, od Aiše da je Umu Selema spominjala poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (jednu) crkvu (što) ju je vidjela u zemlji Abesinije, rekne se njoj (crkvi, tj. ta crkva se zove ili naziva) "Marijetu - Marija". Pa je spominjala njemu šta je vidjela u njoj od slika (tj. spominjala je slike koje je u njoj vidjela), pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Oni su ti (ili: To ti je) narod (takav) kada je umro u njih (tj. između, među njima) dobar rob ili dobar čovjek, sagradili bi na njegovom grobu bogomolju i naslikali su u njoj te slike. Oni su zla stvorenja (ili: najgora stvorenja) kod Allaha."

GLAVA.

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman, rekao je: izvijestio nas je Šuajb od Zuhrije, rekao je: izvijestio me Ubejdulah, sin Abdullaha sina Utbeta, da su Aiša i Abdullah, sin Abasa, rekli (njih dvoje):

Pošto je sišao (tj. došao čas smrti) poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, počeo je (da) baca (jednu crnu, četvrtastu, prugastu)

haljinu (koja je pripadala) njemu na svoje lice, pa kada (bi) se zagušio (tj. zagrijao da mu je teško, da ga obuzme tuga i muka) s njom (s tom haljinkom na licu), otkrijo ju je sa svoga lica, pa je (tj. pa bi) rekao, a on je tako (u tom stanju): "Prokletstvo Allaha na Židove i kršćane! Uzeli su grobove svojih vjerovijesnika (za ili kao) bogomolje." Upozorava (na ono) što su napravili (tj. Muhamed a.s. je to rekao da upozori svoje sljedbenike da se čuvaju onoga što su oni, Židovi i kršćani, napravili - dakle da muslimani ne uzmu njegov grob za bogomolju).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Meslemeta, od Malikja, od Ibnu Šihaba, od Seida, sina Musejeba, od Ebu Hurejreta da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Ubio (tj. prokleo) Allah Židove! Uzeli su grobove svojih vjerovijesnika (za, ili kao) bogomolje."

GLAVA

govora Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, "Učinila se meni zemlja bogomoljom i čistom."

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Sinana, rekao je: pričao nam je Hušejm, rekao je: pričao nam je Sejar, on je Ebul-Hakem, rekao je: pričao nam je Jezid Fakir, rekao je: pričao nam je Džabir, sin Abdullaha, rekao je: rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Darovalo (Dalo ili Dozvolilo) se meni pet (pogodnosti, olakšica što) se nisu darovale one (što ih nije dobio na dar ni) jedan od vjerovijesnika prije mene: pomoglo mi se (sa) strahom putovanja mjesec (na daljinu mjesec dana hoda osjeća strah, paniku moj neprijatelj od mene; i učinila (dozvolila) se meni zemlja bogomoljom i čistom, pa koji čovjek od moje sljedbe (dođe ili padne u priliku da) je stigla (zatekla) njega molitva (tj. vrijeme molitve, salata, namaza, negdje izvan bogomolje) pa neka klanja (ondje gdje se nađe); i dozvolili su se meni (ratni) plijenovi, plijen (da se mogu upotrebljavati i koristiti); i slaše se (slao se) vjerovijesnik k svome narodu osobito (samo), a ja sam se poslao (a ja sam poslan) k ljudima svima (općenito); i darovalo mi se zagovaranje (zauzimanje, intervencija za griješnike na sudnjem danu)."

GLAVA

spavanja žene u bogomolji.

PRIČAO NAM JE Ubejd, sin Ismaila, rekao je: pričao nam je Ebu Usamete, od Hišama, od njegova oca, od Aiše da je (jedna) robinja bila (žena) crna (i vlasništvo jednog) plemena od Arapa, pa su je oslobodili pa je bila sa njima. Rekla je (robinja):

Pa je izašla (jedna) djevojčica njihova, na njoj je (bio) od kajiša crven đerdan (ogrlica). Rekla je: Pa je smetnula (ona, djevojčica na zemlju) njega, ili je pao (on, đerdan) od nje (tj. s djevojčice). Pa je prošla

pokraj njega mačka, a on je bačen, pa je mislila (od) njega (da je) meso pa je zgrabila (ugrabila, odnijela) njega (đerdan). Pa su ga tražili pa ga nisu našli. Rekla je: Pa su osumnjičili mene za njega (zbog njega, đerdana, tj. sumnjali su na mene da sam ga ja uzela ili ukrala). Rekla je: Pa su počeli (da) pretražuju (tako) dok su (dotjerali dotle da su) pretražili njezinu prednjicu (tj. njezin polni organ, polni ud). Rekla je: Tako mi Allaha ja sam zaista stajačica (tj. ja tako stojim) sa njima kadli prođe mačka pa baci njega (đerdan). Rekla je: Pa je pao među njih. Rekla je: pa sam rekla: Ovo je (onaj predmet) koji (je uzrok da) vi sumnjičiste (sumnjate na) mene s njim (tj. zbog njega). Tvrdili ste, a ja sam od njega čista (nevina), a on je to, on (je tu). Rekla je (Aiša): Pa je došla (ta žena iz toga plemena) ka poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pa je primila islam. Rekla je Aiša, bio zadovoljan Allah od nje: Pa je bio za nju (tj. ona je imala) šator u bogomolji (džamiji Muhameda a.s.) ili kuća (mala, niska i malo natkrivena; sobica u džamiji koja je imala nešto malo niskoga krova; sobica kao kutijica za onoga ko nema stana). Rekla je (Aiša): Pa dolažaše, dolaziše meni i pričaše kod mene. Rekla je: Pa neće nikad sjediti kod mene (ni jedno) sijelo (drukčije) osim (tako da) je rekla (uvijek ovu pjesmu, ove stihove):

"I dan đerdana (ogrlice) je od čuda našega Gospoda,
Zar ne! Zaista on je iz grada (zemlje) bezvjerstva spasio me."

Rekla je Aiša: pa sam rekla njoj: "Šta je tvoje stanje? (Šta je tebi?) Nećeš sjesti sa mnom (ni jedno) sjedenje (sijelo drukčije) osim (tako da) rekneš ovo (ove stihove)." Rekla je (Aiša): Pa je ispričala (ta žena) meni (ono što je u vezi) sa ovim događajem (ili: Pa mi je ispričala ovo pričanje, ovu priču, ovaj događaj, ovaj slučaj).

GLAVA

spavanja ljudi u bogomolji.

A rekao je Ebu Kilabete (pričajući) od Enesa: Došla je grupa (ljudi) iz (plemena) 'Ukjl na (posjetu) Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio. Pa su bili u natkrivenom prostoru (uz džamiju). A rekao je Abdurahman, sin Ebu Bekjra: Bili su drugovi (natkrivenog) prostora siromasi - muhadžiri (koji nisu imali stana pa su spavali u tom natkrivenom prostoru uz džamiju).

PRIČAO NAM JE Museded, rekao je: pričao nam je Jahja od Ubejdulaha, rekao je: pričao mi je Nafi', rekao je: izvijestio me Abdullah, sin Umera, da on zaista spavaše, a on je mladić, neoženjen, nema porodice (u) njega, (spavaše, spavao je) u bogomolji (džamiji) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio.

PRIČAO NAM JE Kutejbete, sin Seida, rekao je: pričao nam je Abdul-Aziz, sin Ebu Hazima, od Sehla, sina Sa'da, rekao je:

Došao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, kući Fatime pa nije našao Alije u kući pa je rekao: "Gdje je sin tvoga strica (Gdje ti je

stričević, amidžić)?" Rekla je: "Bilo je između mene i između njega nešto (doslovno: jedna stvar, tj. neka prepirka) pa je naljutio (rasrdio) mene, pa je izašao, pa nije odmarao (spavao popodnevnog sna) kod mene." Pa je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (nekom) čovjeku: "Pogledaj gdje je on." Pa je došao pa je rekao: "O poslaniče Allaha, on je u bogomolji (džamiji) spavač (tj. spava)." Pa je došao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, a on je (tj. a Alija je) polagač sebe (tj. položio sebe, legao jednom svojom stranom na zemlju), već je pao njegov ogrtač sa njegove polovice (tj. sa njegove strane, sa njega) i pogodio ga prah (uprašio se). Pa je počeo poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (da) potire njega (prah) sa njega (sa Alije) i govori: "Ustani, oče praha; ustani, oče praha!"

PRIČAO NAM JE Jusuf, sin Isa-a, rekao je: pričao nam je Ibnu Fudajl od svoga oca, od Ebu Hazima, od Ebu Hurejreta, rekao je:

Vidio sam sedamdeset (lica) od "drugova natkrivenog prostora uz džamiju" nema od njih (niti jedan) čovjek (da) je na njemu ogrtač (tj. kaput): ili zastirač (donja odjeća) ili (jedna, neka) odjeća (koja je slična zagrtaču, a koju drže na tijelu tako da) su već svezali na svoje vratove (od nje, odjeće neki dio). Pa od nje (od odjeće u nekih ima toliko) što dopire (njezina duljina do) pola dvije golijeni (cijenice), a od nje (u nekoga je toliko) što dopire (njezina duljina do) dvaju članaka, pa on skuplja njega (zagrtač) svojom rukom (zbog) neprijatnosti da se vidi njegova sramota (tj. sramotni dio tijela).

GLAVA

molitve kada je došao iz (tj. sa) putovanja.

A rekao je Kja'b, sin Malikja: Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (takvog običaja) kada je došao iz (tj. sa) putovanja, počeo je sa bogomoljom (tj. najprije bi se svratio u džamiju), pa je (pa bi) klanjao u njoj.

PRIČAO NAM JE Halid, sin Jahja-a, rekao je: pričao nam je Mis'ar, rekao je: pričao nam je Muharib, sin Disara, od Džabira, sina Abdullaha, rekao je:

Došao Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, a on je u bogomolji (džamiji svojoj). Rekao je Mis'ar: mislim ga (Muhariba da) je rekao: jutrom (ujutro, tj. Džabir je došao Muhamedu a.s., a on je u džamiji jutrom, u prijepodnevnom vremenu). Pa je rekao: "Klanjaj dva naklona (rekata)."

(Smatra se da je ovo Muhamed a.s. rekao Džabiru da klanja ova dva rekjata zbog toga što je Džabir došao sa putovanja, a to je činio i sam Muhamed a.s. u tome slučaju.)

A bio (je) za mene na njemu dug (tj. Ja sam imao kod njega, pri njemu dugovanje - to kaže Džabir - znači Muhamed a.s. je bio dužan

Džabiru neki dug), pa je izvršio (tj. pa je isplatio dug) meni i povećao je meni (tj. i dao mi je više, a to pokazuje da je znak ljudstva dati neki višak pri isplati duga jer to nije kamata koja se daje svakog mjeseca i u određenoj visini obavezno).

GLAVA:

Kada je unišao (ušao u) bogomolju, pa neka se nakloni dvama naklonima (tj. neka klanja, neka obavi molitvu od dva rekjata - od dva naklona).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malikj od Amira, sina Abdullaha sina Zubejra, od Amra, sina Sulejma, Zurekije, od Ebu Katadeta Sulemije da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Kada je unišao (ušao) jedan (od) vas (u) bogomolju, pa neka se nakloni dvama naklonima (neka obavi molitvu od dva rekjata - naklona) prije (nego hoće) da sjedne (prije nego što će sjesti)."

GLAVA

događanja u bogomolji (koji zahtijeva obnavljanje čišćenja za molitvu - abdesta).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malikj od Ebu Zinada, od Aredža, od Ebu Hurejreta da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao:

"Anđeli (melekji, meleki) blagosiljaju jednog (od) vas dok traje (on, tj. dok se god on nalazi, sjedi) u svome mjestu klanjanja koje je (to mjesto što je) klanjao u njemu (a blagosiljaju ga) dok on nije proizveo događaj (koji pokvari abdest - koji poništi predmolitveno čišćenje pa zahtijeva da se abdest - čišćenje obnovi; u blagosiljanju anđeli) govore: Bože, oprosti mu, Bože, pomiluj ga!"

GLAVA

građenja (izgradnje) bogomolje.

A rekao je Ebu Seid: Bio je krov (ili tavanica Vjerovijesnikove a.s.) bogomolje (džamije u Medini) od grana palme. A zapovjedio je Umer (da se nastavi) sa gradnjom bogomolje (tj. da se proširi i poveća Vjerovijesnikova a.s. džamija), i rekao je (graditelju): Sakri ljude od kiše (tj. Napravi džamiju tako da bude skrovište ljudima od kiše i nepogoda), a (čuvaj) se da crveniš ili žutiš (tj. a nemoj da je bojiš i šaraš crvenom ili žutom bojom) pa (da time) zavedeš ljude. A rekao je Enes: Ponosiće se njima (džamijama zbog toga što su ih lijepo izgradili), zatim neće stanovati (u) njima osim malo (tj. zatim će samo malo pobožnosti u njima vršiti, rijetko će u njih dolaziti). A rekao je Ibnu Abas: Zaista ćete sigurno uresiti (nakititi, ukrasiti) njih (džamije) kao što su uresili Židovi i kršćani (svoje bogomolje).

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, rekao je: pričao nam je Jakub, sin Ibrahima, rekao je: pričao mi je moj otac od Saliha, sina Kjejsana, rekao je: pričao nam je Nafi' da je Abdulah (sin Umera) izvijestio njega da je (Vjerovijesnikova a.s.) bogomolja bila na vremenu (tj. za vrijeme, u vremenu) poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, sagrađena ćerpićem (nepečenom ciglom), a njezin krov (ili tavanica) su grane (od grana), a njezini stubovi su trupci (balvani od) palme. Pa nije povećao (tj. proširio) u njoj (u nje) Ebu Bekjr (ni jedne) stvari (tj. ništa). A povećao je u nje (u njoj) Umer (tj. A proširio ju je Umer) i sagradio (nadogradio) je nju (džamiju) na njezinu građevinu (koja je postojala) u vrijeme poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (nadograđujući je) ćerpićem i granama, i povratio (tj. obnovio) je njezine stubove trupcima (balvanima jer su bili istruhli oni stubovi koji su postavljeni u vrijeme Muhameda a.s.). Zatim je izmjenio (izmjenuo) nju Usman, pa je povećao u nje mnogobrojno povećanje (proširenje), i sagradio (je) njezin zid klesanim (tesanim) kamenjem i krečom, i učinio (tj. napravio) je njezine stubove od klesanog kamenja, i pokrio je nju ebanovinom (tj. i postavio je na nju - džamiju, Muhameda a.s. od ebanovine - crnog tvrdog teškog drveta iz Indije).

GLAVA

(međusobnog) potpomaganja u građenju bogomolje.

"Nije bilo za idolopoklonike da grade bogomolje Allaha svjedočeći na svoje ličnosti (tj. na sebe da su) sa bezvjerstvom. Ovi (su takvi da) su se pokvarila (propala) njihova djela, i u Vatri oni vječni. Gradi bogomolje Allaha samo (onaj) ko je vjerovao (tj. onaj ko vjeruje) Allaha i zadnji (tj. sudnji) dan, i uspostavlja molitvu, i daje (obaveznu) milostinju i ne boji se (nikoga) osim Allaha, pa možda ovi da budu od napućenih (pravim putem)."

PRIČAO NAM JE Museded, rekao je: pričao nam je Abdul-Aziz, sin Muhtara, rekao je: pričao nam je Halid Haza' od Ikjrimeta (koji je pričao ovo:) rekao je meni Ibnu Abas i svome sinu Aliji:

Idite vas dva ka Ebu Seidu, pa čujte vas dva (štogod) od njegova pričanja (govora). Pa smo otišli pa kadli on u zidu (tj. u vrtu, ograđenom zidom) popravlja ga (uređuje ga). Pa je uzeo svoj ogrtač pa se ogrnuo (omotao po leđima i cjevanicama čučnuvši), zatim je počeo (da) priča nama dok je došlo spominjanje izgradnje bogomolje (u Medini), pa je rekao: Mi nosasmo, mi nosismo (tj. Mi smo nosili) po jednu ciglu (nepečenu, ćerpić po ćerpić), a Amar po dvije cigle (dva ćerpića po dva ćerpića). Pa je vidio njega Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pa otresa prah od (tj. sa) njega i govori: "Jao Amaru (tj. Jadni Amar)! Zove ih (tj. Pozivaće ih) k raju, a oni zovu njega (tj. a oni će pozivati) k Vatri." Rekao je (Ebu Seid Hudrija dalje): Govori Amar (kad je čuo šta mu Vjerovijesnik a.s. reče): "Utječem se Allahu od pobuna (nereda, građanskih ratova)."

GLAVA

traženja pomoći stolara i zanatlija u drvetima govornice i bogomolje.

PRIČAO NAM JE Kutejbete, rekao je: pričao nam je Abdul-Aziz od Ebu Hazima, od Sehla, rekao je:

Poslao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, k (jednoj) ženi (zamolnicu) da (tj. koja glasi): "Zapovjedi svome dječaku, stolaru, (neka) napravi meni (nekoliko) drvljadi, drva, (kao govornicu da sjednem na njih (kad govorim)."

PRIČAO NAM JE Halid, rekao je: pričao nam je Abdul-Vahid, sin Ejmena, od svoga oca, od Džabira da je (jedna) žena rekla:

"O poslaniče Allaha, zar neću učiniti (tj. zar neću napraviti, daj da napravim) tebi nešto (da) sjedneš na njega, pa (tj. jer) ja imam dječaka stolara." Rekao je: "Ako si htjela (tj. Ako hoćeš, možeš)." Pa je napravila govornicu.

GLAVA

(onoga) ko je sagradio bogomolju.

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Sulejmana, rekao je: pričao mi je Ibnu Vehb, izvijestio me Amr da je Bukjejr pričao njemu da je Asim, sin Umera sina Katadeta, pričao njemu da je on čuo Ubejdulaha Havlaniju da je on čuo Usmana, sina Afana, bio zadovoljan Allah od njega, (da on) govori kod govora ljudi (tj. da Usman odgovara na prigovor ljudi koji su isticali grešku) u njega, kod njega (to što je Usman dirao Vjerovijesnikovu a.s. džamiju) kada je sagradio (tj. proširio) bogomolju Poslanika, pomilovao ga Allah i spasio:

Zaista ste vi umnožili (prigovore meni zbog proširivanja Poslanikove bogomolje), a ja sam zaista čuo Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio (da) govori: "Ko je sagradio (tj. Ko sagradi) bogomolju" - rekao je Bukjejr: Mislim da je on (Asim) rekao: "... traži sebi njom (izgradnjom bogomolje nagradu da vidi) lice Allaha..." - "sagradio je (tj. sagradiće) Allah njemu sličnu njoj u raju."

GLAVA:

Uzeće za oštrice (vrhove, šiljke) strelica kada prolazi u bogomolju (ili: u bogomolji između naroda da ne ozlijedi nekoga vrhom strelica).

PRIČAO NAM JE Kutejbete, rekao je: pričao nam je Sufjan, rekao je: rekao sam Amru: Da li si čuo Džabira, sina Abdullaha, (da) govori:

Prošao je (jedan) čovjek u bogomolji (tj. kroz bogomolju), a s njim su bile (tj. imao je sa sobom) strijele, pa je rekao njemu poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Uhvati (tj. Drži) za vrhove (oštrice, šiljke) njih (strijelica)?!"

GLAVA

prolaženja u bogomolji (tj. kroz bogomolju).

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, rekao je: pričao nam je Abdul-Vahid, rekao je: pričao nam je Ebu Burdete, sin Abdullaha, rekao je: čuo sam (svoga djeda također imenom) Ebu Burdeta, od njegovoga oca, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Ko prolazi u nekom (tj. kroz neki dio prostora) od naših bogomolja ili naših trgova (naoružan) sa strijelicama, strelicama, pa neka uzme (tj. neka stavi svoju ruku) na vrhove njih (da) ne rani (da ne ozlijedi, uzevši njihove vrhove) svojom šakom (dlanom) - dakle da ne bi ozlijedio muslimana."

GLAVA

pjesme u bogomolji.

PRIČAO NAM JE Ebul-Jeman Hakjem, sin Nafi'a, rekao je: izvijestio nas je Šuajb od Zuhrije, rekao je: izvijestio me Ebu Selemete, sin Abdurahmana sina Avfam, da je on čuo Hassana, sina Sabita, Ensariju (da) traži (tj. poziva za) svjedoka Ebu Hurejreta (rekavši mu:) zaklinjem te Allahom (reci, posvjedoči) da li si čuo Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da) govori:

"O Hassane, odgovori (odvrati ismijavanje, satiru bezbožničkih pjesnika) od poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (tj. sastavi ti, Hassane, satirični spjev protiv bezbožničkih pjesnika - satiričara tako vješto i lijepo da ih ušutkaš pa da odustanu od ismijavanja i izrugivanja Allahova poslanika). Bože, osnaži ga (tj. pojačaj ga, Hassana) sa "duhom čistote (svetosti; ili: sa Džibrilom - anđelom Gavrilom)"!" (Ovo je dova - molba Allahu za Hassana koju je za njega izrekao Muhamed a.s..)

Rekao je Ebu Hurejrete: "Da." (Dakle Ebu Hurejrete je posvjedočio Hassanu.)

GLAVA

drugova kopalja (tj. kopljenika, igrača kopljem) u bogomolji.

PRIČAO NAM JE Abdul-Aziz, sin Abdullaha, rekao je: pričao nam je Ibrahim, sin Sa'da, od Saliha, od Ibnu Šihaba, rekao je: izvijestio je mene Urvete, sin Zubejra, da je Aiša, bio zadovoljan Allah od nje, rekla:

Zaista već sam vidjela poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (vidjela sam ga jednoga) dana na vratima moje sobe, a Abesinci se igraju u bogomolji, a poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, pokriva mene svojim ogrtačem (a) ja gledam k njihovoj igri (tj. promatram njihovu igru). Povećao je (tj. dodao je u pričanju) Ibrahim, sin Munzira: pričao nam je Ibnu Vehb, izvijestio me Junus od Ibnu Šihaba, od Urveta, od Aiše, rekla je: Vidjela sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, a Abesinci se igraju svojim kopljima.

GLAVA

spominjanja prodavanja i kupovanja na govornici u bogomolji.

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, rekao je: pričao nam je Sufjan od Jahja-a, od Amrete, od Aiše, rekla je:

Došla je njoj Berira, moli nju (tj. traži od nje, Aiše dar i pomoć) u (vezi) svoga pisma (tj. slobodnog lista, pismenog ugovora koji je Berira sklopila sa svojim vlasnicima da je oni oslobode ropstva, a ona će njima dati pet, a neki kažu da je pogodba bila devet, "ukija" palminog ploda - hurmi u, na pet godina na otplatu), pa je rekla (Aiša): "Ako hoćeš, daću tvojoj porodici (tj. darovaću za tebe tvojim vlasnicima ugovorenu cijenu), a biće "pravno srodstvo" meni. (Jezično značenje riječi "vela" je "blizina, sledstvenost, kada nešto dolazi poslije nečega bez razmaka", a kao stručni pravni izraz "vela'" znači "međusobno potpomaganje i ljubav koja dovodi do nasljedstva u slučaju smrti pa se naziva pravno srodstvo, jer daje pravo nasljedstva kao i krvno srodstvo". To pravno srodstvo stiče se na dva načina: prvo oslobađanjem ropstva fizičke osobe, koja je bila rob, i u tom slučaju oslobođena osoba postaje pravni srodnik oslobodioca; drugo ugovorom o pravnom srodstvu, gdje jedna osoba, koja ne zna svoga porijekla, zatraži od druge osobe da je primi za pravnog srodnika pa to ova prihvati. Prvi se način pravnog srodstva zove još i "velaul-'itk", a drugi način pravnog srodstva se zove još i "velaul-muvalati".) A rekla je njezina porodica (tj. gospodari Berire rekli su Aiši): Ako hoćeš, daruj joj što je ostalo (tj. podaj za nju što je ostalo još da plati, jer je Berira jedan dio bila platila za sebe), - a rekao je Sufjan jedanput (da su rekli ovako): Ako hoćeš, oslobodi je (Beriru) - a biće "pravno srodstvo" nama (tj. a mi ćemo naslijediti njezinu ostavštinu poslije njezine smrti). Pa pošto je došao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, spomenula je njega, to (zahtijevanje Beririnih gospodara, taj slučaj Božijem poslaniku a.s. da on da, dadne pravi sud o tom), pa je rekao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio: "Kupi ti sebi nju, pa oslobodi nju, pa (tj. jer) zaista "pravno srodstvo" je za (onoga, tj. pripada onome) ko je oslobodio." Zatim je ustao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, na govornicu - a rekao je Sufjan jedanput: Pa se popeo poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, na govornicu - pa je rekao: "Šta je um (nekih) ljudi (tj. Šta je nekim ljudima, šta misle, šta im pada na um)?! Uvjetuju (sebi neke) uvijete (koji

su takvi da njihovo spominjanje) nije u knjizi Allaha. Ko je uvjetovao (neki) uvjet (koji) nije u knjizi Allaha, pa nije za njega (taj uvjet, tj. pa ne pripada mu, nema prava, pravo na taj uvjet) i ako (tj. pa makar da ga) je uvjetovao stotinu puta."

(Dakle ne važi uslovljavati uslove, postavljati uslove koji nisu opravdani po šeriatskom pravu.)

Rekao je Alija: rekli su Jahja i Abdul-Vehab od Jahja-a, od Amrete. A rekao je Džafer, sin Avna, od Jahja-a, rekao je: čuo sam Amretu, rekla je: čula sam Aišu, bio zadovoljan Allah od nje. Predao je njega (tj. navedeni hadis) Malikj od Jahja-a, od
Amrete da je Berira.... a nije spomenuo "pa se popeo (na) govornicu".

(Ovo su razni senedi preko kojih je prenešen navedeni hadis.)

GLAVA

traženja duga i nerazlučivanja (od osobe koja je dužna, neodvajanja od takve osobe) u bogomolji.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Muhameda, rekao je: pričao nam je Usman, sin Umera, rekao je: izvijestio nas je Junus od Zuhrije, od Abdullaha, sina Kja'ba sina Malikja, od Kja'ba da je on tražio isplatu (od) Ibnu Ebi Hadreda (jednog) duga (što) je bio za njega na njemu (tj. što ga je imao Kja'b pri Ibnu Ebi Hadredu, tražio je dug) u bogomolji (Vjerovijesnika a.s.). Pa su se podigli glasovi njih dvojice (tj. zagalamili su njih dva raspravljajući o tom dugu) dok je čuo njih dvojicu (i sami) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, a on je (bio) u svojoj kući, pa je izašao k njima dvojici dok je (tj. te je) otkrio zavjesu svoje sobe pa je povikao: "O Kja'be!" Rekao je (Kja'b): "Dva boravljenja (tj. dvostruko boravljenje u službi) tebi, o poslaniče Allaha!" Pa je rekao (Božiji poslanik): "Spusti (tj. skini, oprosti) od ovoga tvoga (tj. svoga) duga!", i (pri tom) namignuo je (ili: pokazao je, dao je znak) k njemu, tj. polovinu. (Može se još i ovako prevesti: "Spusti od tvoga duga ovo" - tj. ovoliko - i dao je znak k njemu tj. polovinu.) Rekao je (Kja'b): "Zaista već sam učinio (tj. odmah to činim, opraštam pola moga duga), o poslaniče Allaha!" Rekao je (na to Božiji poslanik k Ibnu Ebu Hadredu): "Ustani, pa izvrši ga (isplati ga, tj. pa mu plati njegov dug)."

GLAVA

metenja (čistenja, čišćenja Vjerovijesnikove a.s.) bogomolje i branja (tj. uklanjanja) krpa, i drva i trunja (tj. prljavština).

PRIČAO NAM JE Sulejman, sin Harba, rekao je: pričao nam je Hamad, sin Zejda, od Sabita, od Ebu Rafia, od Ebu Hurejreta da je (jedan) crn čovjek ili (jedna) crna žena omićaše (tj. ta osoba je mela Vjerovijesnikovu a.s.) bogomolju, pa je umrla (ta osoba), pa je pitao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, o njemu (o tom licu, o toj osobi, za tu osobu), pa su rekli:

"Umro je (umrla je ona osoba)." Pa je rekao: "Pa zar niste (tj. Pa zašto niste) obavijestili mene o njemu? Pokažite mi na njegov grob" - ili je rekao - "na njezin grob". Pa je došao njegovom grobu pa je klanjao za nju (dženazu - posmrtnu molitvu, ili: pa se molio za nju, pa je molio za nju).

GLAVA

zabranjivanja trgovine vina u bogomolji.

PRIČAO NAM JE Abdan od Ebu Hamzeta, od Ameša, od Muslima, od Mesruka, od Aiše, rekla je:

Pošto su se spustili (objavili) odlomci u poglavlju "Bekare - Krava" o kamati, izašao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, k bogomolji pa je pročitao (proučio) njih (odlomke) ljudima, zatim je zabranio trgovinu vina.

GLAVA

poslužitelja za bogomolju.

A rekao je Ibnu Abas: "..... ja sam zavjetovala Tebi (ono) što je u mome stomaku (bivši ono) oslobođeno...." za bogomolju (u Jerusalimu da) služi nju (bogomolju).

PRIČAO NAM JE Ahmed, sin Vakida, rekao je: pričao nam je Hamad od Sabita, od Ebu Rafia, od Ebu Hurejreta da (jedna) žena, ili (jedan) čovjek, omićaše (tj. mela je) bogomolju (Vjerovijesnika a.s.), a ne mislim ga (tj. to lice - kaže Ebu Rafi' - ne smatram da je bilo iko drugi) osim (neka) žena. Pa je (Ebu Hurejrete) spomenuo (navedeno) pričanje Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, da je on klanjao (ili: učio dovu - uputio, izrekao molbu za njega) na njegovom grobu.)

GLAVA

zarobljenika ili dužnika (kada) se sveže u bogomolji.

PRIČAO NAM JE Ishak, sin Ibrahima, rekao je: izvijestio nas je Revh i Muhamed, sin Džafera, od Šu'beta, od Muhameda, sina Zijada, od Ebu Hurejreta, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Zaista (jedan) prljav (duh) od duhova (nevidljivih bića) iznenada je navalio na mene sinoć" - ili je rekao (jednu) riječ sličnu njoj (tj. sličnu ovom navedenom) - " radi (toga da) presiječe (prekine) meni molitvu, pa je omogućijo meni Allah (da budem jači) od njega (tj. pa mi je dao Allah vlast nad njim), pa sam htio da svežem njega uz (jedan) stub od stubova

bogomolje (tako) da osvanete i gledate k njemu (u njega) svaki vas. Pa sam se sjetio govora (riječi) moga brata (po vjerovijesništvu) Sulejmana (Solomona koji je rekao:) "Gospode moj, oprosti mi, i pokloni mi (takvu) vlast (koja) neće trebati (ni) za jednog (čovjeka, tj. nikome) od (časa) poslije mene."." Rekao je Revh: Pa je (Vjerovijesnik a.s.) vratio (odbio) njega (duha, demona) prognana.

GLAVA

kupanja kada je primio islam, i (GLAVA) vezanja zarobljenika također u bogomolji.

A Šurejh naređivaše dužniku da se zatvori uza stub bogomolje.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: pričao nam je Lejs, rekao je: pričao nam je Seid, sin Ebu Seida, da je on čuo Ebu Hurejreta (gdje) je rekao:

Poslao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, konjaništvo prema Nedždu, pa je dovela (konjica jednoga) čovjeka iz (plemena) Benu Hanifete, rekne se njemu (tj. njemu je ime, tome čovjeku) Sumamete, sin Usala, pa su svezali njega za (jedan) stub od stubova (Vjerovijesnikove a.s.) bogomolje. Pa je izašao k njemu Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao: "Pustite (tj. odriješite) Sumameta." Pa je otišao (Sumamete) k palmama (koje su bile) blizo (tj. blizu) bogomolje, pa se okupao, zatim je unišao (u) bogomolju pa je rekao: "Svjedočim da nema boga osim Allaha (tj. da je bog samo Allah) i da je Muhamed poslanik Allaha."

GLAVA

šatora u bogomolji za bolesne i (druge) osim njih.

PRIČAO NAM JE Zekjerija, sin Jahja-a, rekao je: pričao nam je Abdullah, sin Numejra, rekao je: pričao nam je Hišam od svoga oca, od Aiše, rekla je:

Pogodio se (tj. pogođen je, ranjen je) Sa'd (sin Muaza, na) dan "rova" ("šanca", tj. na dan borbe zvane "handek - rov, šanac", a tada je Sa'd, sin Muazov ranjen) u venu ruke. Pa je udario (tj. postavio) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (za Sa'da jedan) šator u bogomolji (svojoj) zbog (toga) da posjećuje njega (Sa'da) izbliza (tj. da mu je blizo da ga može stalno posjećivati i nadgledati). Pa nije uplašilo njih - a u bogomolji je (bio i jedan) šator od Gifarovića - (nije ih uplašilo, ustravilo ništa drugo) osim krv (koja iz Sa'dova šatora poče da) teče k njima, pa su rekli: O stanovnici šatora, šta je ova (ili: kakva je ovo krv) koja dolazi nama od strane vas? Pa kadli Sa'd (u teškom stanju tako da) teče njegova

rana krvlju, pa je umro u njoj (u bolesti od te rane, ili: u šatoru, jer šator u arapskom jeziku je ženskog roda).

GLAVA

uvođenja deve (kamile) u bogomolju zbog uzroka.

A rekao je Ibnu Abas: Ophodio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (oko Kjabe) na devi.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malikj od Muhameda, sina Abdurahmana sina Nevfela, od Urveta, od Zejnebe, kćeri Ebu Selemeta, od Umu Selemete, rekla je:

Tužila sam se k poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (kod Kjabe) da se tužim (na bolove, tj. da se osjećam bolesna). Rekao je: "Ophodi (oko Kjabe) iza ljudi, a ti (bivši) jahačica (tj. jašući)." Pa sam ophodila, a poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, klanja do strane (tj. uz stranu) Kuće (tj. Kjabe i) uči (tj. čita napamet poglavlje Kur'ana koje počinje sa riječima:) "(Tako mi) Tura, i knjige napisane u retke...".

GLAVA:

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Musena-a, rekao je: pričao nam je Muaz, sin Hišama, rekao je: pričao mi je moj otac od Katadeta, rekao je: pričao nam je Enes da su dva čovjeka od drugova Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, izašla iz (sijela) kod Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (tj. njih dva su izašla od njega) u (jednoj) tamnoj noći, a sa njima dvojicom je (bilo ili vidjelo se nešto) kao dvije svjetiljke (koje) svijetle (sjaje) među rukama njih dvojice (tj. pred njima dvojicom), pa pošto su se rastavili njih dva, postala (ostala) je sa svakim od njih dvojice jedna (i tako je bila, ili: i tako je bilo to nešto kao svjetiljka sa svakim) dok je došao svojoj porodici.

GLAVA

prozorčića (ili: vratica, malih vrata) i prolaza u bogomolji.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Sinana, rekao je: pričao nam je Fulejh, rekao je: pričao nam je Ebu Nadr od Ubejda, sina Hunejna, od Busra, sina Seida, od Ebu Seida Hudrije, rekao je:

Govorio je (držao je govor) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pa je rekao: "Zaista Allah, slava Njemu, dao (je) izbor (biranje jednome) robu između ovoga svijeta i između (onoga) što je kod Njega

(kod Allaha, tj. Allah Uzvišeni dao je jednom čovjeku da taj čovjek sebi odmah odabere, i da se odluči hoće li još živjeti na ovome svijetu, ili će umrijeti i ići uživanju i nagradi koja ga čeka kod Milostivog Allaha), pa je odabrao (sebi taj čovjek ono) što je kod Allaha. Pa je zaplakao Ebu Bekjr, bio zadovoljan Allah od njega (tj. s njim). Pa sam rekao u mojoj duši (u svojoj duši, tj. rekao sam u sebi): Što je rasplakalo ovoga starca (to) ako je Allah dao izbor (jednome) robu između ovoga svijeta i između (onoga) što je kod Njega, pa je odabrao (taj rob ono) što je kod Allaha?! Pa je bio poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, on (lično taj) rob, a bio je Ebu Bekjr najznaniji (od svih, sviju) nas (pa je to odmah i shvatio te je zbog skoroga rastanka sa Božijim poslanikom a.s. zaplakao). Pa je rekao (Muhamed a.s.): "O Ebu Bekjre, ne plači. Zaista najdobročinstveniji čovjek meni u svome društvu (druženju) i svome imanju (imetku) je Ebu Bekjir; i da sam uzimač (tj. da sam uzeo srčanoga) prijatelja od svoje sljedbe (od svojih sljedbenika ikoga), zaista bih uzeo Ebu Bekjra (za srčanog prijatelja), ali bratstvo islama i njegova ljubav (tj. islamska ljubav nas veže, između nas postoji - a srčana i ona najiskrenija odanost moja je samo Uzvišenom Allahu, pa sam zbog toga i odabrao ono što je kod Njega Milostivoga). Neka ne ostanu u (moje) bogomolje vrata (drukčije) osim (tako što) će se zatvoriti (zazidati svačija) osim vrata Ebu Bekjra."

(Ovo pokazuje da je džamija Muhameda a.s. u Medini osim glavnih vrata imala još mnogo manjih vrata, pa je tada Muhamed a.s. pred svoju smrt naredio da se sva ta mala vrata zatvore i zazidaju osim vrata Ebu Bekjra.)

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Muhameda, Džu'fija, rekao je: pričao nam je Vehb, sin Džerira, rekao je: pričao je nama moj otac, rekao je: čuo sam Ja'la-a, sina Hakjima, (priča) od Ikjrimeta, od Ibnu Abasa, rekao je:

Izašao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, u svojoj bolesti, koja (je bila ta što) je umro u njoj, zamotavši svoju glavu (jednom) krpom, pa je sjeo na govornicu, pa je hvalio Allaha i zahvalio se Njemu, zatim je rekao: "Zaista ono nije od ljudi (ni) jedan (čovjek) dobročinstveniji meni u svojoj ličnosti i svome imetku od Ebu Bekjra, sina Ebu Kuhafeta (tj. od njega me nije niko više služio lično i niko me nije više pomagao imetkom). I da sam uzimač (tj. I da sam uzeo) od ljudi srčanog prijatelja (ikoga), uzeo bih zaista Ebu Bekjra srčanim prijateljem, ali srčano prijateljstvo islama (koje nas dvojicu veže) je vrijednije (od svakog drugog prijateljstva među ljudima, od svake vrste međuljudskog prijateljstva). Zatvorite od mene svaki prozorčić (ili: vratica) u ovoj bogomolji osim prozorčića (vratica) Ebu Bekjra."

GLAVA

vrata i brave (ključanice, reze) za Kjabu i bogomolje.

Rekao je Ebu Abdullah: A rekao je meni Abdullah, sin Muhameda: pričao nam je Sufjan od Ibnu Džurejdža, rekao je: rekao je meni Ibnu Ebu Mulejkjete: O Abdul-Melikje, da si vidio bogomolje Ibnu Abasa i njihova vrata!

PRIČAO NAM JE Ebu Numan i Kutejbete, rekla su njih dva: pričao nam je Hamad od Ejuba, od Nafia, od Ibnu Umera da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, stigao (u) Mekju, pa je pozvao Usmana, sina Talhata, pa je otvorio vrata (Kjabe) pa je unišao Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, i Bilal, i Usamete, sin Zejda, i Usman, sin Talhata, (ti nabrojani su svi unišli sa Muhamedom a.s.) zatim su se zaključala vrata (Kjabe, a da nisu imala bravu, ključanicu, ključaonicu, rezu, ne bi se mogla zaključati, te nije zabranjeno da bogomolja ima bravu na vratima). Pa je ostao u njemu (tj. u hramu Kjabe Muhamed a.s. samo jedan) čas (tj. kraće vrijeme), zatim su izašli. Rekao je Ibnu Umer:

Pa sam pohitio (požurio) pa sam upitao Bilala (je li klanjao Muhamed a.s.), pa je rekao: "Klanjao je u njemu (u hramu)." Pa sam rekao (pitao): "U kojem (dijelu)?" Rekao je: "Između dva stupa (stuba)." Rekao je Ibnu Umer: Pa je otišlo (tj. promaklo je) meni da upitam njega koliko je klanjao (rekata)?

GLAVA

ulaženja idolopoklonika (ili: mnogobošca u) bogomolju.

PRIČAO NAM JE Kutejbete, rekao je: pričao nam je Lejs od Seida, sina Ebu Seida, da je on čuo Ebu Hurejreta (kako) govori:

Poslao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, konjicu (konjaništvo) prema Nedždu, pa je dovela (jednog) čovjeka iz (plemena) Benu Hanifete, rekne se njemu (tj. ime je njemu bilo) Sumamete, sin Usala, pa su svezali njega za (jedan) stub od stubova bogomolje.

GLAVA

podizanja glasa u bogomoljama.

PRIČAO NAM JE Alija, sin Abdullaha, rekao je: pričao nam je Jahja, sin Seida, rekao je: pričao nam je Džuajd, sin Abdurahmana, rekao je: pričao mi je Jezid, sin Husajfeta, od Saiba, sina Jezida, rekao je:

Bio sam stajač (tj. stajao sam na nogama) u bogomolji, pa je gađao pijeskom mene (jedan) čovjek, pa sam pogledao (ko li se baca pijeskom na mene) pa kadli je (to) Umer, sin Hataba, pa je rekao: "Idi, pa dovedi mi ovu dvojicu." Pa sam doveo njemu njih dvojicu. Rekao je: "Ko ste vas dva, ili: Odakle ste vas dva?" Rekli su njih dva: "Od stanovnika Taifa." Rekao je: "Da ste vas dva od stanovnika (ovoga) grada, zaista bih dao bol vama dvojici (tj. kaznio bih vas tjelesnom kaznom da osjetite bolov

e zbog toga što) podižete vas dva svoje glasove u bogomolji poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio."

PRIČAO NAM JE Ahmed, rekao je: pričao nam je Ibnu Vehb, rekao je: izvijestio me Junus, sin Jezida, od Ibnu Šihaba, rekao je: pričao mi je Abdullah, sin Kja'ba sina Malikja, da je Kja'b, sin Malikja, izvijestio njega da je on tražio isplatu (od) Ibnu Ebu Hadreda (jednoga) duga (što ga) je on (imao) na njemu (tj. pri njemu, kod njega - kod Ibnu Ebu Hadreda, a to je sve bilo) u vrijeme poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, u bogomolji (tj. tražio je Kja'b svoj dug od Ibnu Ebu Hadreda u džamiji Božijeg poslanika a.s.). Pa su se podigli glasovi njih dvojice, čak je čuo njih (tj. zagalamili su toliko da je čak čuo glasove) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, a on je u svojoj kući (u tom času bio). Pa je izašao k njima dvojici poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, dok je (tj. te je) otkrio zastor (zavjesu) svoje sobe i poviknuo je:

"O Kja'be, sine Malikja!" Rekao je: "Dva boravljenja (u službi) tebi, o poslaniče Allaha (tj. dvostruko ti se odazivam; evo me, o Božiji poslaniče)!" Pa je pokazao svojom rukom da (tj. to jest): "Stavi (niže; pusti, oprosti) polovinu od tvoga (tj. od svoga) duga." Rekao je Kja'b: "Već sam učinio (to, tj. odmah to činim po tvome predlogu), o poslaniče Allaha." Rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Ustani (o Ibnu Ebu Hadrede), pa izvrši njega (tj. isplati njega - dug)."

(Na osnovu ovih zadnjih riječi Muhameda a.s. u ovom hadisu komentator Ajnija kaže da se može zaključiti to da se dug ne može, odnosno ne smije dalje odgađati i zavlačiti ako se jedan dio duga oprosti i snizi. Rečeno drukčije čim se jedan dio duga oprosti, ostatak duga treba odmah bez odlaganja isplatiti.)

GLAVA

koluta (krugova, tj. sjedenja u krugu više osoba) i sjedenja u bogomolji.

PRIČAO NAM JE Museded, rekao je: pričao nam je Bišr, sin Mufedala, od Ubejdulaha, od Nafi'a, od Ibnu Umera, rekao je:

Pitao je (jedan) čovjek Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, a on je na govornici (bio kada ga je taj čovjek pitao ovo): "Šta misliš o molitvi noći (o noćnoj molitvi)?" Rekao je: "Po dva (rekata, naklona se klanja noćna molitva sa jednim selamom - pozdravom, tj. klanja se sve dva po dva rekata), pa kada se pobojao (klanjač) jutra (tj. zore), klanjaće jedan (rekjat sam) pa će učiniti neparnim (liho) njemu (taj rekjat ono) što je klanjao." I govoraše, govorio je (Ibnu Umer): Učinite kraj vašega klanjanja (vaše molitve da bude) liho (neparan broj rekata), pa (tj. jer) zaista Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, zapovjedio je njega (neparan broj rekata - poklona u noćnoj molitvi).

(Zadnja noćna molitva se zbog toga i naziva "salatul - vitr: molitva nepara, neparnog broja poklona". Po nekima se i danske molitve završavaju

neparnim brojem rekata jer je ahšam, akšam - molitva prvoga sutona, danska molitva, a ima tri rekata farda - obavezno klanjanje te molitve.)

PRIČAO NAM JE Ebu Numan, rekao je: pričao nam je Hamad od Ejuba, od Nafia, od Ibnu Umera da je (jedan) čovjek došao k Vjerovijesniku, pomilovao ga Allah i spasio, a on govori (drži govor), pa je rekao:

"Kako je molitva (Kako se klanja molitva) noći?" Pa je rekao: "Po dva (tj. dva po dva poklona, naklona, rekjata), pa kad si se pobojao jutra (zore), pa učini liho (tj. završi molitvu neparno) sa jednim (poklonom da ti on) učini neparnim (liho ono) što si već klanjao." Rekao je Velid, sin Kjesira: pričao mi je Ubejdulah, sin Abdullaha, da je Ibnu Umer pričao njima da je (jedan) čovjek poviknuo (zovnuo) Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, a on je u bogomolji.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malikj od Ishaka, sina Abdullaha sina Ebu Talhata, da je Ebu Murrete, slobodnjak Akila, sina Ebu Taliba, izvijestio njega od Ebu Vakida Lejsije, rekao je:

Dok je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (bio jedanput) u bogomolji, pa su (najednom) došla tri muškarca (tri osobe), pa su došla (pristupila) dvojica k poslaniku Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, a otišao je jedan. Pa što se tiče jednoga (od) njih dvojice pa (on) je vidio pukotinu (tj. jedno prazno mjesto u krugu ljudi koji su sjedili oko Vjerovijesnika a.s.) pa je sjeo; a što se tiče drugoga pa sjeo je iza njih; a što se tiče drugoga (tj. onoga trećega) pa on je okrenuo zadnjicu (tj. vratio se nazad) odlazeći. Pa pošto je svršio (tj. završio svoj govor) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je: "Zar ne (tj.: Pazite)! Izvijestiću vas o (ovoj) trojici. Što se tiče jednoga (od) njih pa dao je odsjesti (sebe, ili: dao se uteći i pribjeći) k Allahu, pa je njemu dao da odsjedne Allah (kod sebe, tj. pa ga je Allah zaštitio, pružio mu utočište, pribježište). A što se tiče drugoga pa (on) se stidio (tj. nije se tiskao u krug zbog stida), pa se stidio Allah od njega (tj. pa je Allah zadovoljan od njega, s njim od toga, zbog toga njegovoga postupka). A što se tiče drugoga (tj. onoga trećega) pa okrenuo se, pa se okrenuo Allah od njega."

GLAVA

ležanja na leđima u bogomolji i pružanja noge.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Meslemeta, od Malikja, od Ibnu Šihaba, od Abada, sina Temima od njegova strica, amiđe (Abdullaha, sina Zejdova) da je on vidio poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (a Božiji poslanik a.s. bio je u položaju) ležeći na leđima u bogomolji (i) stavivši jednu (od) svojih dviju nogu na drugu. A od Ibnu Šihaba, od Seida, sina Musejeba, rekao je: Bio je Umer i Usman (običaja da) čine njih dva to (tj. Činjaše, činili su to njih dva).

GLAVA

bogomolje (koja) je u putu (tj. kraj puta) bez štete ljudima (tj. da nije na smetnji saobraćaju i prolazu ljudi), a njega (tj. to stanovište) je rekao (zauzeo) Hasan, i Ejub i Malikj.

PRIČAO NAM JE Jahja, sin Bukjejra, rekao je: pričao nam je Lejs od Ukajla, od Ibnu Šihaba, rekao je: izvijestio je mene Urvete, sin Zubejra, da je Aiša, žena Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekla:

Nisam razumjela (tj. Nisam zapamtila, nisam drukčije poznavala, u nekoj drugoj vjeri) svoje roditelje osim (tako), a njih dvoje vjeruju (ispovjedaju ovu) vjeru (tj. islamsku vjeru, a to znači ne zna i ne pamti kada su bili idolopoklonici). I nije prošao nama (ni jedan) dan (drukčije) osim (tako da) dođe nama u njemu poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (na) dva kraja dana: jutrom i večerom (tj. svaki dan je dolazio i ujutru i navečer). Zatim se pokazalo Ebu Bekjru (za shodno i potrebno) pa je sebi sagradio (jednu) bogomolju u dvorištu svoje kuće, pa klanjaše u njoj i učaše Kur'an (tj. čitaše ga napamet glasno), pa (je to prouzrokovalo da) zastaju na njoj (tj. kod nje - te bogomolje) žene idolopoklonika i njihovi sinovi, i da se dive (čude) njoj i gledaju k njoj. A bio je Ebu Bekjr čovjek veliki plakač (tj. mnogo je plakao), nije posjedovao svoja dva oka (tj. nije mogao zadržati svojih očiju da ne plaču) kada je učio Kur'an, pa je uplašilo to uglednike (aristokrate iz plemena) Kurejš (i to one) od idolopoklonika.

GLAVA

molitve u bogomolji trga (pijace, tj. koja se nalazi na trgu, u udaljenijoj bogomolji od ulice stanovanja).

A klanjao je Ibnu Avn u (jednoj) bogomolji u (jednoj) kući (tako da) su se zaključala na njima (tj. za njima) vrata.

PRIČAO NAM JE Museded, rekao je: pričao nam je Ebu Muavijete od Ameša, od Ebu Saliha, od Ebu Hurejreta, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Molitva svih (tj. Molitva u zajednici sa drugima u vrijednosti) se povećava na (nad) molitvu njega (tj. klanjača) u njegovoj kući i njegovu molitvu u njegovom trgu dvadeset i pet stepeni (tj. za dvadeset i pet puta je bolje obaviti molitvu ondje gdje se sakupe svi ili većina nego sam ili sa nekom manjom grupom da se obavi), pa (tj. jer) zaista jedan (od) vas kada se očistio, pa uljepšao (čišćenje, tj. pa je izveo lijepo radnju čišćenja) i došao bogomolji, neće (nemajući nikakve druge namjere) osim molitve, (pa tako idući bogomolji) nije koracio (ni jedan) koračaj, korak (drukčije) osim (tako da) je uzdignuo njega Allah njime (tim koračajem, korakom jedan) stepen i spusti (zbaci, tj. oprosti) od njega (tj. njemu jednu) pogrešku dok uniđe, uđe (u) bogomolju, a kada je unišao (u) bogomolju, (on - klanjač) je u molitvi dok ona zadržava njega (tj. dok ga god molitva zadržava u bogomolji čekajući vrijeme njezino da je obavi zajednički), i mole (upućuju Allahu dž.š. molbu da se smiluje), misli (a to znači: to jest) na njega (na tog klanjača da se smiluje Allah dž.š. mole) anđeli dok traje

(on) u svome sijelu (mjestu sjedenja) koje je (to što) klanja u njemu (moleći ovako): Moj Bože, oprosti mu, moj Bože, pomiluj ga! (i tako mole za njega sve dotle) dok nije uznemirio, proizveo (ono što mu je poništilo abdest - molitveno čišćenje)."

GLAVA

preplićanja prsta (tj. zavlačenja prsta od svoje jedne ruke među prste druge ruke) u bogomolji i (na drugom mjestu) osim nje.

PRIČAO NAM JE Hamid, sin Umera, od Bišra, rekao je: pričao nam je Asim, rekao je: pričao nam je Vakid od svoga oca, od Ibnu Umera, ili od Ibnu Amra, rekao je: Prepleo je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, svoje prste. A rekao je Asim, sin Alije: pričao nam je Asim, sin Muhameda, čuo sam ovaj hadis od svoga oca, pa ga nisam zapamtio (sačuvao u sjećanju dobro) pa ga je ispravio meni Vakid od svoga oca, rekao je: čuo sam svoga oca, a on govori: rekao je Abdullah: rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"O Abdullahe (Abdullahu), sine Amra kako će s tobom (da bude, da se odigra, tj. Šta će s tobom da bude) kada si ostao (tj. kada ostaneš) u tricama (talogu, ocjedinama, tj. u propaloj, bezvrijednoj grupi) od ljudi (te se nađeš među njima) sa ovom (stvari, vjerovatno se misli pod izrazom "sa ovom stvari" na vjeru islam)?"

PRIČAO NAM JE Halid, sin Jahja-a, rekao je pričao nam je Sufjan od Ebu Burdeta, sina Abdullaha sina Ebu Burdeta, od njegovog djeda, od Ebu Musa-a, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekao je:

"Zaista vjernik je (veza i oslonac) za vjernika (vjerniku) kao građevina, veže neki (dio) nje (njezin drugi) neki (dio)." , i prepleo je, pomilovao ga Allah i spasio, svoje prste.

PRIČAO NAM JE Ishak, rekao je: pričao nam je Ibnu Šumejl, rekao je: izvijestio nas Ibnu Avn od Ibnu Sirina, od Ebu Hurejreta, rekao je:

Klanjao (je) sa nama poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, jednu (od) dvije molitve večeri. Rekao je Ibnu Sirin: Već ju je imenovao Ebu Hurejrete (koja je: ahšam, akšam - prva večernja molitva, ili jacija - druga večernja molitva), ali sam ja zaboravio. Rekao je (Ebu Hurejrete): Pa je klanjao sa nama dva rekjata (naklona), zatim je pozdravio (u znak završetka molitve, predao selam), pa je ustao k (jednom) drvetu, popriječenom u bogomolji, pa se oslonio, oslonuo na njega (i izgledao je) kao da je on srdit. I stavio je svoju desnu ruku na lijevu, i prepleo je svoje prste, i stavio svoj desni obraz na leđa (tj. na gornji, vanjski dio) svoje lijeve šake. I izašli su prvi (ljudi, ili: brzaci, tj. oni koji brzo požure da odu iz bogomolje, oni su izašli) iz vrata bogomolje pa su rekli: Skratila se molitva. A u narodu (tj. među ljudima tom prilikom u bogomolji bili) su Ebu Bekjr i Umer, pa (tj. ali) su se njih dva bojala da govore njih dva njemu (Božijem poslaniku o tom da je klanjao tu molitvu kraće nego obično što je činio do tada). A u narodu je (bio i jedan) čovjek (svojstven po tome što) je u njegovim dvjema rukama duljina (tj. imao je duge ruke),

govori se njemu vlasnik dviju ruku (dugačkih, tj. taj se čovjek među nama naziva dugoruki), rekao je (taj Dugoruki): "O poslaniče Allaha, da li si zaboravio (pa klanjao kraće nego obično) ili se skratila molitva?" Rekao je (Božiji poslanik a.s.): "Nisam zaboravio, a nije se skratila." Pa je (odmah zatim) rekao: "Je li (onako nešto se desilo neobično u mome vršenju ove molitve) kao što kaže Dugoruki?" Pa su rekli (i ostali prisutni): "Da." Pa je stao naprijed, pa je klanjao (onaj dio molitve) što je (bio) ostavio (tj. zaboravio da izvrši), zatim je pozdravio (u znak završetka molitve, predao selam), zatim je veličao (Allaha, tj. rekao je Allahu ekjber) i pao je ničice (na sedždu) kao (što je za vrijeme molitve) njegovo padanje ničice ili (još) dulje, zatim je podigao svoju glavu i veličao, zatim je veličao i pao ničice kao njegovo padanje ničice ili dulje (nešto nego u molitvi), zatim je podigao svoju glavu (tj. podigao se sa druge sedžde na sjedenje) i veličao (izgovorio bi tekbir). Pa ponekad su pitali njega (Ibnu Sirina o tome da li se u ovom hadisu nalaze riječi) "zatim je pozdravio (tj. predao selam po drugi puta, nakon sehvi sedždi)", pa je rekao (Ibnu Sirin): Izvijestio sam se da je 'Imran, sin Husajna, rekao (u svome pripovjedanju): "zatim je pozdravio" (tj. predao selam nakon sehvi sedždi).

GLAVA

bogomolja koje su (se izgradile, ili nalazile) na putevima Medine (tj. na putevima koji vode iz Mekje u Medinu) i (Glava u kojoj se daje objašnjenje) mjesta koja su (imala čast da) je klanjao u njima Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio.

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Ebu Bekjra, Mukademija, rekao je: pričao nam je Fudajl, sin Sulejmana, rekao je: pričao nam je Musa, sin 'Ukbeta, rekao je: vidio sam Salima, sina Abdullaha, istražuje mjesta (na području) od puta (iz Meke u Medinu), pa klanja u njima (tj. na tim mjestima) i priča da njegov otac klanjaše (da je klanjao) u njima i da je zaista on (tj. Salimov otac Abdullah, sin Umera) vidio Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da) klanja u tim mjestima. A pričao mi je Nafi' od Ibnu Umera, zadovoljan bio Allah od njih dvojice, da zaista on klanjaše u tim mjestima. A pitao sam Salima (to kao i u rečenici pred ovom "pričao mi je" kaže Musa, sin 'Ukbeta), pa ne znam ga (da je drukčije o svemu tome pričao) osim (tako da) se slagao (sa) Nafi'om u mjestima, svima njima osim (jednoga izuzetka, a to je) da su zaista njih dva (se) sukobila (tj. nisu se složila njih dva) u (pričanju o jednoj) bogomolji u (mjestu zvanom) Šerefur-Revha-u (ili: u vezi bogomolje na brdu mjesta Revha-a, jer "šeref" znači i visoko mjesto, vis, brdo).

PRIČAO NAM JE Ibrahim, sin Munzira, rekao je: pričao nam je Enes, sin 'Ijada, rekao je: pričao nam je Musa, sin 'Ukbeta, od Nafi'a da je Abdullah (sin 'Umera) izvijestio njega da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, bio (takvog običaja da) odsijeda (tj. odsijedaše) u Zul-Hulejfi kada obavlja umru, i u svome hodočašću kada je hodočastio, (odsijedaše, odmaraše) pod (jednim egipatskim) trnom u mjestu (tj. u okolini) bogomolje koja je u Zul-Hulejfi. I bio je (imao običaj da ovako čini) kada se vraćao iz boja (rata koji) je bio u tom putu (tj. iz boja u koji se moralo ići tim putem, pravcem preko Zul-Hulejfe), ili (se vraćao, a bio je)

u hodočašću ili umri, pao je (tj. spustio bi se) iz unutrašnjosti doline, pa kada se pokazao (pojavio, tj. kada je izašao) iz unutrašnjosti doline, kleknuo bi (svoju jahaću životinju, tj. dao bi znak svojoj jahaćoj životinji da klekne na koljena kako bi on mogao da se svrati i odmori se) u (širokom pjeskovitom, prevojnom) koritu koje je (bilo) na istočnoj brini,bridu (ivici) doline, pa je odmarao (odsjedao radi odmora) tude da osvane (tj. pravio bi tude odmor pred zoru - ta'ris - i odmarao bi toliko da bi tude dočekao jutra). Nije (to odmaranje bilo) kod bogomolje koja je u kamenju (ili: koja je napravljena sa kamenjem), a niti na stijeni (ili brijegu, kamenoj humki) koja je (ta što) na njoj (ima) bogomolja. Bila je tude (jedna) uvala (draga, slična zalivu, a imao je običaj da) klanja Abdullah kod nje, u njezinoj unutrašnjosti su brda pijeska, bio je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (imao običaj) tude (da) klanja, pa je razastrla bujica (poplava taj pijesak) u njoj (tj. u toj uvali nanijevši ga još i) u (široko, prevojno) korito dok je (na kraju bujica) zatrpala to mjesto koje je (bilo to što) je bio Abdullah (uobičajio da) klanja u njemu (tj. što klanjaše u njemu). I (kaže dalje Nafi') da je Abdullah, sin 'Umera, pričao njemu da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, klanjao gdje je mala bogomolja koja je ispod (niže) bogomolje koja je u Šerefur-Revha-u, a već je bio Abdullah (taj koji) zna (tj. znadijaše ono) mjesto koje je (bilo to što) je bio klanjao u njemu Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio. Kaže (Abdullah, tj. govoraše, govorio je): Tude (tu) od tvoje desne (strane, tj. Tude, tu je klanjao Vjerovijesnik a.s. tebi zdesna) kada stojiš u bogomolji (u položaju da) klanjaš, a ta bogomolja je na desnoj strani puta, a ti si odlazitelj k Mekji (tj. na desnoj strani puta kada ideš u pravcu Mekje), između nje i između najveće bogomolje je (jedno) bacanje kamenom (jedan hitac kamenom, tj. može se dobaciti kamenom) ili slično tome (ili kao toliko). I da Ibnu 'Umer (sin 'Umera) klanjaše do 'Irka (tj. uz 'Irk, kraj 'Irka, vlastito ime mjesta ili doline; ili: do malog brda, blagoga uzvišenja) koje je (koje se nalazi) kod Munsarefur-Revha-a (vlastito ime mjesta, ili: kod odlaska Revhe, tj. kod izlaska iz mjesta Revhe, a to znači na kraj Revhe), a taj 'Irk je (tj. a to malo, blago uzvišeno brdo) je svršetak njegovoga dijela (kraja) na strani puta ispod bogomolje koja je između njega i između El-Munsarefa (tj. Munsarefur-Revha-a, ili: i između krajnjeg dijela Revhe), a ti si odlazitelj k Mekji (tj. kad si u položaju kao da ideš u Mekju). A već se sagradila tude (jedna) bogomolja pa Abdullah ne klanjaše u toj bogomolji, ostavljaše je na svoju lijevu (stranu) i iza sebe i klanjaše ispred nje do 'Irka, samoga njega (tj. do samog brda ili uzvišenja stavši, stajajući pri klanjanju). I Abdullah odlazaše (odlazio je) po noći iz Revhe, pa neće klanjati (nije klanjao) podne (podnevnu molitvu u putu čekajući) dok dođe (tj. da stigne na) to mjesto, pa klanja u njemu podne. A kada je dolazio iz Mekje, pa ako je prošao pokraj njega (toga mjesta kod malog brda nakraj Revhe) prije jutra na (jedan) sat ili (u nekom dijelu) od kraja zore, odmorio je (tj. odmorio bi tako) da klanja u njoj (Revhi) jutro (tj. jutarnju molitvu - sabah). I (rekao je dalje Nafi') da je Abdullah pričao njemu da Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, odsijedaše pod (jednim) ogromnim (visokim) drvetom niže (sela) zvanog (Ruvejse) koje se nalazi na prostoru (od desne) strane puta i prema putu u (jednom) prostranom ravnom mjestu dok izađe (dospije u otvoren prostor) iz brežuljka (visije) naniže pošte (ili puta sela) Ruvejse za dvije milje, a već se razbio njegov najviši (dio, tj. vrh toga brežuljka, vrh te visije), pa se savio u svoju

unutrašnjost, a ona (visija, tj. brdo) je stajačica (tj. a ono stoji) na potkoljenici (ili: na nozi, tj. diže se okomito, odsječeno, vrlo strmo), a u njezinoj (njenoj) potkoljenici (tj. u njezinome podnožju) su mnogobrojni pješčani bregovi. I (rekao je još) da je Abdullah, sin 'Umera pričao njemu da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, klanjao u kraju (jednoga) uzvišenja (ili strmog jarka) iza 'Ardža (sela udaljenog od Ruvejse četrnaest milja), a ti si odlazač (kad ideš) ka (jednoj) visoravni (ili: ka jednom visokom usamljenom brdu), kod te bogomolje (tj. kod toga mjesta gdje je Vjerovijesnik a.s. klanjao) su dva groba ili tri (groba), na grobovima su stijene (tj. ogromni blokovi, komadi) od kamenja na desnoj (strani) puta kod stijena (hridina) puta, između tih stijena Abdullah iđaše (je išao) iz 'Ardža poslije (tj. pošto se prikučilo vrijeme) da nagne Sunce (podnevnoj) vrućini (pripeci, žegi), pa klanja podne (tj. podnevnu molitvu) u toj bogomolji (tj. u tom mjestu gdje je Vjerovijesnik a.s. padao ničice, na sedždu, a to znači gdje je klanjao). I (rekao je još) da je Abdullah, sin 'Umera pričao njemu da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, odsjeo kod (visokog) drveća (koje se nalazi na zemljištu) od lijeve (strane) puta u koritu (bujice) niže (brda zvanoga) Herša, to korito je priljepljeno za nogu (tj. podnožje) Herša-a, između njega i između puta je (razdaljina) blizu od (jednoga) strijelometa (tj. koliko se može dobaciti strijelom, strelom), i Abdullah klanjaše (primaknuvši se) k (jednom) drvetu (što) je ono najbliže drvo k putu, i ono je najdulje (od sviju) njih. I (još je rekao) da je Abdullah, sin 'Umera pričao njemu da Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, odsijedaše u koritu (bujice) koje je u najnižem (predjelu od mjesta) Meruz-Zahrana prema Medini kada pada (spušta se) iz Safravata (to je vlastito ime dolina ili brda koja se nalaze iza Meruz-Zahrana), odsjedne u unutrašnjosti toga korita na lijevu (stranu) puta, a ti si odlazitelj (tj. kad odlaziš) k Mekji, nije između (mjesta) odsjedanja poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i između puta (veći razmak) osim (koliko jedno) bacanje kamenom (tj. može se dobaciti kamenom od mjesta gdje je odsjedao do puta). I (još je rekao) da je Abdullah, sin 'Umera pričao njemu da Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, odsijedaše u (mjestu) Zu Tuva-u (a to je mjesto u Mekji) i prenoćivaše (u njemu tako) da osvane (i) klanja jutarnju molitvu kada dođe (prispije u) Mekju, a to klanjalište poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, je na gruboj visiji (stijeni, gredi, hridini, kamenom brdu), nije (njegovo mjesto klanjanja, klanjalište bilo) u bogomolji koja se sagradila tude, tu nego niže od toga (tj. nego niže od te bogomolje) na (jednoj) gruboj visiji. I (još je rekao) da je Abdullah pričao njemu da se Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, okrećao prema dvama klancima (tj. prema dvama ulazima puta koji ide u strmine) brda koje je između njega (u trenutku kad je on na kamenitoj visiji) i između dugačkog brda prema Kjabi. Pa je učinio (Abdullah, kaže dalje Nafi') bogomolju koja se sagradila tude, tu (na) lijevoj (strani one) bogomolje na kraju visije, a klanjalište Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, je niže od nje na crnoj visiji, pustiš (tj. ostaviš) od visije deset podlaktica (tj. lakata, aršina) ili slično njima (tj. ili slično dužini od deset aršina), zatim klanjaš okrećući se prema dvama klancima od brda koje je između tebe i između Kja'be.

GLAVE

ZASTORA KLANJAČA

(Pod "zastorom" se ovdje misli na štap ili na neki predmet što ga klanjač stavi prema Kjabi ispred sebe kada klanja izvan zgrade na otvorenom prostoru, a smatra da bi neko mogao da prolazi ispred njega dok on obavlja molitvu, a to nije lijepo, pa mu taj naprijed stavljeni predmet služi kao ograda, zaklon namjesto, mjesto prednjeg zida bogomolje ili zgrade kada u njoj klanja.)

GLAVA:

Zastor (tj. zaklon) vođe je zastor (za svakoga onoga) ko je pozadi njega (iza njega, tj. pri zajedničkom klanjanju više osoba na otvorenom prostoru kada vođa, predvodnik u zajedničkome klanjanju postavi ispred sebe zastor, ne treba svaki pojedinac postavljati ispred sebe zastora jer imamov - predvodnikov zastor je ujedno zastor za sve one koji su se poredali za njim da zajednički klanjaju molitvu).

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malikj od Ibnu Šihaba, od Ubejdulaha, sina Abdullaha sina 'Utbeta, od Abdula, sina Abasa da je on rekao:

Došao sam jašući na magarcu, magarici (tj. na magarcu ženskog pola), a ja sam (se) tada već približio (dobu) zrelosti, a poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, klanja sa ljudima na Mini (na otvorenom prostoru primaknuvši se) k (nečemu drugome) osim zida, pa sam prošao između nekog (dijela) reda (klanjača), pa sam sišao (odjahao) i pustio (doslovno: poslao) magaricu (da) uživa (tj. da se napasa), i unišao, ušao sam u red (klanjača), pa nije osudio (nije držao i smatrao za ružno) to meni (ni) jedan (od prisutnih).

PRIČAO NAM JE Ishak, rekao je: pričao nam je Abdullah, sin Numejra, rekao je: pričao nam je Ubejdulah od Nafi'a, od Ibnu Umera da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, bio, kada je izašao (na) dan (godišnjeg) praznika, (bio je) zapovjedio (da se uzme) koplje pa (da) se stavi između njegove dvije ruke (tj. da se stavi ispred njega) pa (da) klanja (primaknut) k njemu, a ljudi (da se poredaju) iza njega. I činjaše (činio je) to u ili na putovanju, pa od tuda (tj. otuda, zbog toga) su uzeli njega (koplje) zapovjednici (vojni kao zaklon pri klanjanju na otvorenom prostoru).

PRIČAO NAM JE Ebul-Velid, rekao je: pričao nam je Šu'bete od 'Avna, sina Ebu Džuhajfeta, rekao je: čuo sam svoga oca (gdje priča) da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, klanjao s njima u (prostranoj) dolini (Mekje), a između njegovih dviju ruku (tj. ispred njega) je (bio zaboden u zemlju jedan) štap, (klanjao je) podne (podnevnu molitvu) dva naklona (rekjata) i popodnevnu molitvu - ikindiju - dva naklona (rekjata), prolazi između njegovih dviju ruku (tj. ispred njega, ali iza štap
a) žena i (živa neljudska bića, životinje kao što je) magarac.

GLAVA

količine (mjere) koliko treba da bude (razmaka) između klanjača i zastora (zaklona).

PRIČAO NAM JE 'Amr, sin Zurareta, rekao je: izvijestio nas je Abdul-Aziz, sin Ebu Hazima, od svoga oca, od Sehla, rekao je:

Bilo je između klanjališta poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, i između zida prema kibli (strani Ka'be, razmaka koliko) prolaz ovce.

PRIČAO NAM JE Mekjija, rekao je: pričao nam je Jezid, sin Ebi 'Ubejda od Selemeta, rekao je:

Bio je zid bogomolje (džamije Vjerovijesnika a.s.) kod govornice (toliko blizu da) nije skoro ovca (mogla da) prođe nju (tj. kroz nju, kroz tu širinu, kroz taj razmak).

GLAVA

molitve (bivši primaknut) ka koplju.

PRIČAO NAM JE Museded, rekao je: pričao nam je Jahja od Ubejdulaha, rekao je: izvijestio me Nafi' od Abdullaha (Umerova) da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (imao takav običaj da) se zabadaše, da se zabada (u zemlju) njemu koplje pa klanjaše (okrenut) k njemu.

GLAVA

molitve (okrenuvši se) k štapu.

PRIČAO NAM JE Adem, rekao je: pričao nam je Šu'bete, rekao je: pričao nam je Avn, sin Ebu Džuhafeta, rekao je: čuo sam moga oca (tj. svoga oca), rekao je:

Izašao je nama poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, u (podnevnoj) žezi (pripeci, vrućini), pa se donijela voda (za čišćenje - abdest), pa se očistio, pa je klanjao s nama podne i popodne (-vnu molitvu, ikindiju), a ispred njega je (bio zaboden u zemlju jedan) štap, a žena i magarac prolaze iza njega (štapa).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Hatima sina Bezi'a, rekao je: pričao nam je Šazan od Šu'beta, od 'Ata'a, sina Ebu Mejmuneta, rekao je: čuo sam Enesa, sina Malikja, rekao je:

Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (takvog običaja) kada je izašao radi svoje nužde, (da) sam slijedio njega ja i (jedan) dječak, i sa nama je (bio, tj. i imali smo) kevu (tj. kukasti štap, a to je štap koji je savijen na mjestu koje se stavlja u ruku), ili štap (obični) ili štap (veći

nešto od običnoga štapa, a manji od koplja), i sa nama je (bila, tj. imali smo) manja kožna posuda (za vodu), pa kada se ispraznio od svoje nužde, dodali smo mu malu kožnu posudu (za vodu).

GLAVA

zastora u Mekji i (u drugom mjestu) osim nje.

PRIČAO NAM JE Sulejman, sin Harba, rekao je: pričao nam je Šu'bete od Hakjema, od Ebu Džuhajfeta, rekao je:

Izašao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, u (podnevnoj) žezi, žegi pa je klanjao u dolini (Mekje) podne i popodne (-vnu molitvu, ikindiju) po dva naklona (rekjata), i postavio je ispred sebe (jedan) štap, i očistio se pa su počeli ljudi (da) se potiru (da se taru, da se mažu) njegovom vodom (za čišćenje, tj. preostalim dijelom vode za čišćenje - od abdesta - koji nije potrošio iz posude).

GLAVA

molitve (primaknuvši se) ka stupu (okrenuvši se prema Ka'bi).

A rekao je 'Umer: Klanjači su preči stupovima (stubovima) od razgovarača (koji se približe) k njima (tj. Preče je da stanu blizu stupova klanjači nego da se oko njih okupljaju i sjede ljudi koji razgovaraju i pričaju radilo se o stupovima džamije ili dvorišta džamijskoga). A vidio je 'Umer (jednog) čovjeka (gdje) klanja između dva stupa, pa ga je približio (primaknuo ga) k (jednom) stupu pa je rekao: "Klanjaj k njemu (tj. Klanjaj uz njega)!"

PRIČAO JE NAMA Mekija, sin Ibrahima, rekao je: pričao nam je Jezid, sin Ebu 'Ubejda, rekao je:

Dolažah (Dolazih ili dolazio sam) sa Selemetom, sinom Ekjve'a, pa (on, Selemete imaše običaj da) klanja kod stupa, stuba (u Vjerovijesnikovoj a.s džamiji u Medini koji se nazivaše "stup muhadžira - iseljenika", a) koji (je još imao i tu odliku što se on, taj stup nalazio) kod Kur'ana (tj. kod mjesta u džamiji gdje je stajao jedan primjerak - "mushaf" - Kur'ana, koji je ispisan za vrijeme halife 'Usmana r.a.), pa sam rekao (Selemetu koji je imao nadimak Ebu Muslim): "O Ebu Muslime, vidim te (da) istražuješ (ili: odabireš da klanjaš) molitvu kod ovoga stupa (mimo druge stupove u džamiji)?!" Rekao je: "Pa ja (to činim zbog toga što) sam zaista vidio Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (da) istražuje (tj. odabire da klanja) molitvu kod njega.

PRIČAO NAM JE Kabisate, rekao je: pričao nam je Sufjan od Amra, sina 'Amira, od Enesa, rekao je:

Vidio sam velikane (tj. velikane od) drugova Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (gdje) se žure (natječu se, hite k) stupovima kod zalaza (Sunca, tj. kod poziva - ezana - na molitvu po sunčanom

zalasku)." A povećao je (tj. dodao je) Šu'bete (pričajući ovo) od 'Amra, od Enesa (dodao je još i ove riječi): ".... dok izađe (tj. kad izađe iz kuće i pođe džamiji) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio."

GLAVA

molitve između stupova u (slučaju da ili kad klanja) osim zajednice (kad ne klanja zajednički, grupno).

PRIČAO NAM JE Musa, sin Ismaila, rekao je: pričao nam je Džuvejrijete od Nafi'a, od Ibnu Umera, rekao je:

Unišao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (u) Kuću (tj. Kja'bu), i Samete, sin Zejda, i 'Usman, sin Talhata i Bilal (svi su unišli sa njim), pa je oduljio (tj. dugo je ostao u Kja'bi), zatim je izašao (Vjerovijesnik a.s., a) bio sam (ja) prvi (od sviju prisutnih) ljudi (prvi koji) je unišao na njegov trag (tj. odmah iza njega, Vjerovijesnika a.s. u Kja'bu) pa sam upitao Bilala (koji se još nalazio u Kja'bi): "Gdje je klanjao (Vjerovijesnik a.s.)?" Rekao je: "Između dva prednja stupa (stuba)."

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malikj od Nafi'a, od Abdullaha, sina 'Umera da je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, unišao (u) Kja'bu, i (s njim su još unišli) Usamete, sin Zejda, i Bilal i 'Usman, sin Talhata, nadzorni (čovjek Kja'be, tj. čovjek koji je vodio nadzor i vodio brigu oko zgrade Kja'be), pa je zaključao nju (Kjabu) nad njim, za njim (tj. iza njegovog ulaska) i ostao je u njoj (malo dulje). Pa sam pitao Bilala kada je izašao:

"Šta je pravio (tj. Šta je činio, šta je radio) Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (Šta je činio u Kjabi)?" Rekao je: "Učinio (jedan) stup na svoju lijevu, a (jedan) stup na svoju desnu (stranu), a tri stupa iza sebe (tj. a tri stupa su ostala iza njega) - a bila je Kuća (tj. Kjaba) tada na šest stupova (tj. imala je šest stupova) - zatim je klanjao." A rekao je nama Ismail: pričao je meni Malikj i rekao je (u svome pričanju ovako): ".... dva stupa na svoju desnu (stranu)...".

GLAVA.

PRIČAO NAM JE Ibrahim, sin Munzira, rekao je: pričao nam je Ebu Damrete, rekao je: pričao nam je Musa, sin 'Ukbeta od Nafi'a da je Abdullah bio (imao takav običaj) kada je unišao (u) Kja'bu, išao je prema svome licu kada ulazi, a učinio je vrata (Kjabe) prema svojim leđima, pa je išao (tj. koračao je kroz unutrašnjost Kjabe sve dotle) da bude (ili: dok bude) između njega i između zida koji je prema njegovom licu (rastojanje) blizu od tri podlaktice (tj. od tri aršina) klanjao je (tude, tu), namjerava (tj. namjeravajući, smjerajući da stane na ono) mjesto koje je (upravo to što) je izvijestio njega o njemu Bilal da je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, klanjao u njemu (tj. na njemu, na tome mjestu).

Rekao je (Ibnu Umer): "A nije šteta (tj. A nije grijeh niti) na jednoga (čovjeka) da je klanjao (ako je klanjao) u kojoj (god od) strana Kuće

(Kjabe) je htio (tj. u kojoj god strani hoće i želi, na kojem god mjestu hoće)."

GLAVA

molitve (okrenuvši se) k jahaćoj (životinji koja se nalazi u pravcu Kjabe), i (okrenuvši se k) kamili, i stablima i sedlu (samaru za kamilu, ili: prtljagu kada je to sve u onom pravcu prema Kjabi).

PRIČAO NAM JE Muhamed, sin Ebu Bekjra, Mukademija Basranac, rekao je: pričao nam je Mu'temir od 'Ubejdulaha, od Nafi'a, od Ibnu 'Umera, od Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, da popriječivaše on svoju jahaću (životinju) pa klanja (tj. klanjaše okrenut) k njoj (a to znači da je postavljao više puta jahaću životinju, devu kao zaklon postavivši je tako da ona stoji između njega i Kjabe svojom širinom, jedna joj je strana do njega, a druga do Kjabe). Rekao sam:

"Pa da li misliš (da je tako činio) kada su puhale (tj. kada su se uzbudile, uzbunile, kada su bile nemirne) deve (kamile)?" Rekao je: "Uzimaše (on u tom slučaju) sedlo (kao zaklon), pa ga uspravi (prema svome licu) pa klanja (okrenuvši se) ka njegovoj krstini (ili: k njegovom terkiluku, a to je drvo na zadnjem dijelu sedla ili samara na koje se jahač naslanja ili objesi terkiju, tj. kajiš, remen od torbe), ili je rekao: (pa klanja okrenuvši se) ka njegovom zadnjem dijelu (tj. zadnjem dijelu sedla, a to je drvo na koje se jahač naslanja, a zove se "eharetun" - terkiluk, zadnji unkaš, arkaš, luk ili krstina, terkiluk kod sedla, a krstina kod samara). I Ibnu 'Umer činjaše njega (tj. ovaj postupak popriječivanja jahaće životinje i uspravljanja sedla u svrhu zaklona pri klanjanju)."

GLAVA

molitve (okrenuvši se) k postelji (krevetu koji je na prostoru između klanjača i kible, tj. Kjabe popriječen).

PRIČAO NAM JE 'Usman, sin Ebu Šejbeta, rekao je: pričao nam je Džerir od Mensura, od Ibrahima, od El-Esveda, od 'Aiše, rekla je:

"Zar ste ujednačili (tj. Zar ste izjednačili) nas (žene) sa psom i magarcem? (To je Aiša r.a. rekla kada je čula da neki govore da će molitvu prekinuti, tj. pokvariti prolaženje ispred klanjača psa, magarca i žene. Da to nije tako, dokazivala je slučajem koji dalje ona navodi i iznosi rekavši:) Zaista sam već vidjela sebe (u položaju, stavu) ležeći na postelji (krevetu), pa dođe Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, pa se usredotoči postelji (krevetu, tj. stane prema sredini postelje; a neki kažu da ovo znači: stane u sredinu, posred postelje, i, na osnovu takvog shvatanja značenja ove rečenice, kažu da je dozvoljeno klanjati na postelji) pa klanja, pa mrzim (tj. ne volim) da se ukazujem (da se pokazujem, a to znači da stojim svojim tijelom prema) njemu (dok on klanja), pa se izvučem (ili: pa se izvlačim u pravcu) od strane dvije noge postelje (tj. pa se izvlačim prema nogama postelje, a to znači: izvlačim se iz postelje) da se izvučem iz moga pokrivača (tj. ispod svoga pokrivača, jorgana)."

GLAVA:

Vratiće (povratiće) klanjač (onoga) ko je prošao ispred njega.

A vratio je Ibnu Umer prolaznika ispred sebe u očitovanju (tj. u času kad sjedeći u molitvi izgovara očitovanje "Ešhedu en la ilahe illellahu....", vraćao je prolaznika ispred sebe čak kada je klanjao) i u Kja'bi; i rekao je: "Ako nije htio (prolaznik da se vrati drukčije) osim da biješ njega (da se boriš protiv njega), pa bij ga (tj. pa bori se protiv njega)!"

PRIČAO NAM JE Ebu Ma'mer, rekao je: pričao nam je 'Abdul-Varis, rekao je: pričao nam je Junus od Humejda, sina Hilala, od Ebu Saliha da je Ebu Sei'd rekao: rekao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio: - H - A PRIČAO NAM JE Adem, rekao je: pričao nam je Sulejman, sin Mugireta, rekao je: pričao nam je Humejd, sin Hilala, Adevija, rekao je: pričao nam je Ebu Salih Seman, rekao je:

Vidio sam Ebu Se'ida Hudriju u danu petka (tj. jednoga petka) klanja (okrenuvši se) ka (nekakvoj) stvari (koja) zastire (zaklanja) njega od ljudi, pa je htio (jedan) mladić iz Ebu Mu'ajtovića da prođe ispred njega, pa je odbio Ebu Se'id (mladića udarivši ga) u njegova prsa, pa je pogledao (razgledao oko sebe taj) mladić pa nije našao prolaza (puta ni na koju drugu stranu) osim ispred njega pa se povratio zbog (toga da) prođe, pa je odbio njega Ebu Se'id žešće (jače ga udarivši) od prvoga (puta, tj. nego prvi put). Pa je postigao (tj. dobio pogrdu, uvredu časti) od Ebu Se'ida, zatim je unišao (tj. posjetio je taj mladić) Mervanu (halifi) pa se potužio k njemu (zbog onoga) što je sreo (što ga je snašlo) od Ebu Se'ida. A unišao je (i) Ebu Se'id iza njega Mervanu pa je rekao (Mervan): "Šta je tebi i sinu tvoga brata (tj. Šta je to bilo između tebe i tvoga bratića), o Ebu Se'ide!" Rekao je: Čuo sam Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, (kako ovo) govori: "Kada klanja jedan (od) vas (okrenut) k (nekoj) stvari (koja) zaklanja (zastire) njega od ljudi, pa hoće jedan (čovjek, tj. pa hoće neko) da prođe ispred njega, pa neka odbije (odgurne) njega, pa ako neće (da se suzbije i vrati) pa neka bije njega (tj. neka se bori protiv njega), pa on je samo satana (đavo)."

GLAVA

grijeha prolaznika ispred klanjača.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malikj od Ebu Nadra, slobodnjaka Umera, sina Ubejdulaha, od Busra, sina Se'ida, da je Zejd, sin Halida, poslao njega k Ebu Džuhejmu da ga pita šta je to čuo od poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, o prolazniku ispred klanjača, pa je rekao Ebu Džuhejm: rekao je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio:

"Da zna prolaznik ispred klanjača šta je to na njega (tj. koliko je to protiv njega taj postupak), zaista (bi) bilo (bolje) da stoji, da zastane, da se zaustavi dok klanjač završi molitvu; dakle bilo (bi) bolje da stoji

četrdeset nego da prođe ispred njega (klanjača)." Rekao je Ebu Nadr: "Ne znam da li je rekao (meni Busr pričajući ovo) četrdeset dana, ili mjeseci ili godina?"

GLAVA

okretanje čovjeka prema čovjeku, a on klanja.

A mrzio je Usman da se okreće (neko svojim licem) prema čovjeku, a on klanja. A ovo je samo (onda ružno) kada se zabavio s njime (od skrušenosti), pa što se tiče (obratnog slučaja tj.) kada se nije zabavio s njime, pa već je rekao Zejd, sin Sabita:

"Nisam mario (tj. Nisam se brinuo o okretanju čovjeka prema čovjeku dok ovaj klanja, nisam o tome vodio računa jer) zaista čovjek ne presijeca (ne kvari) molitve čovjeka."

PRIČAO NAM JE Ismail, sin Halila, pričao nam je Alija, sin Mushira, od 'Ameša, od Muslima, od Mesruka, od 'Aiše da je ono spominjalo se (jednom prilikom) kod nje šta presijeca (prekida) molitvu, pa su rekli:

Presijeca je pas, i magarac i žena (žensko biće). Rekla je: "Zaista već ste učinili nas (jednake) psima. Zaista već sam vidjela Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, klanja, a ja sam zaista između njega i između Strane (tj. Kjabe), i ja sam ležačica (tj. i ja ležim, a ja ležim) na postelji, pa bude mi nužda, pa mrzim da se okrenem (licem) prema njemu pa se izvučem (laganim, nečujnim) izvlačenjem." A od 'Ameša, od Ibrahima, od El-Esveda, od 'Aiše slično njemu (tj. slično ovome hadisu priča se).

GLAVA

molitve iza (ozadi, ozada) spavača (osobe koja spava).

PRIČAO NAM JE Museded, rekao je: pričao nam je Jahja, rekao je: pričao nam je Hišam, rekao je: pričao mi je moj otac od Aiše, rekla je:

"Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (običaja da) klanja, a ja sam spavačica (tj. a ja spavam) popriječena (raširena, ispružena) na svojoj postelji, pa kada je htio da klanja "vitr" (molitvu sa neparnim brojem stajanja, rekjata koja se klanja pred zoru), probudio je mene pa sam klanjala "vitr" (tj. pa kada bi htio da klanja vitr, probudio bi me pa sam klanjala vitr)."

GLAVA

dobrovoljne (neobavezne) molitve ozadi (iza) žene.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malikj od Ebu Nadra, slobodnjaka Umera, sina Ubejdulaha, od Ebu Selemeta, sina Abdurahmana, od Aiše, žene Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, da je ona rekla:

"Spavaše (Spavala sam) ja ispred poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, a moje dvije noge su u njegovoj Strani (tj. u položaju tako da siječu pravac prema Kjabi), pa kada je padao ničice (tj. pa kada bi padao ničice, kada bi išao, spuštao se na sedždu), dodirnuo je (dotaknuo bi rukom) mene, pa sam (tj. pa bih) skupila svoje dvije noge, pa kada je on (pa kada bi) ustao, pružila sam (pružila bih) njih dvije (noge)." Rekla je (još i to): "A kuće (ili: sobe su bile takve) tada (da) nije u njima (niko imao) svjetiljke (nisu u kućama postojale svjetiljke)."

GLAVA

(onoga) ko je rekao: Neće presjeći molitvu (nikakva) stvar (ništa).

PRIČAO NAM JE Umer, sin Hafsa, rekao je: pričao nam je moj otac, rekao je: pričao nam je El-'Ameš ('Ameš), rekao je: pričao nam je Ibrahim od El-Esveda, od Aiše. Rekao je Ameš: a pričao mi je Muslim od Mesruka, od Aiše:

Spomenulo se kod nje šta presijeca molitvu (pa je rečeno ovo:) pas, i magarac i žena, pa je rekla: "Prispodobili ste nas sa magarcima i psima. Tako mi Allaha zaista sam vidjela Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, klanja, a ja sam zaista na postelji između njega i između Strane (kible, kibleta) ležačica (ležim na strani svoga tijela), pa se pokaže meni potreba (nužda), pa mrzim da sjednem (tj. da se uspravim i podignem iz ležećeg stava) pa (tj. radi toga što bih mogla da uznemirim Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, pa se izvučem) na stranu koja počinje (od prostora) kod njegove dvije noge."

PRIČAO NAM JE Ishak, rekao je: izvijestio nas je Ja'kub, sin Ibrahima, rekao je: pričao mi je moj bratić Ibnu Šihab da je on pitao svoga strica o molitvi (da li) presijeca nju (ikakva) stvar, pa je rekao:

"Neće presjeći (tj. prekinuti, pokvariti) nju (nikakva) stvar (od one tri stvari, misli na psa, magarca i ženu)." Izvijestio me 'Urvete, sin Zubejra, da je Aiša, žena Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, rekla: "Zaista već je bio poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (običaja da) ustane pa klanja (neki dio) od noći, a zaista sam ja popriječena između njega i između Strane (kible) na postelji njegove obitelji (njegove porodice)."

GLAVA:

Kada je nosio malu djevojku (djevojčicu) na svome vratu u molitvi.

PRIČAO NAM JE Abdullah, sin Jusufa, rekao je: izvijestio nas je Malikj od 'Amira, sina Abdullaha sina Zubejra, od 'Amra, sina Sulejmova, Zurekije, od Ebu Katadeta Ensarije da poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, klanjaše, a on je nosač (tj. a on nosi) Umametu, kćer Zejnebe, kćeri poslanika Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (tj. svoju unuku od kćeri Zejnebe) i Ebul-'Asa, sina Rebi'ata sina Abdu Šemsa, pa kada bi pao

ničice, ostavio bi je (tj. pustio bi je, metnuo bi je na tle, tlo), a kada je (tj. a kada bi ustao u molitvi na noge), nosio ju je (tj. ponio bi je, natovario bi je opet na sebe).

GLAVA:

Kada je klanjao (okrenuvši se) k postelji (što) je u njoj žena u mjesečnici.

PRIČAO NAM JE 'Amr, sin Zurareta, rekao je: izvijestio nas je Hušejm od Šejbanije, od Abdullaha, sina Šedada sina Hada, rekao je: izvijestila me moja tetka Mejmuneta, kći Harisa, rekla je:

"Bila je moja postelja prema (ispred) klanjališta Vjerovijesnika, pomilovao ga Allah i spasio, pa često je pala (tj. pa često puta bi pala) njegova odjeća na mene, a ja sam na svojoj postelji."

PRIČAO NAM JE Ebu Nu'man, rekao je: pričao nam je Abdul-Vahid, sin Zijada, rekao je: pričao nam je Šejbanija Sulejman, pričao nam je Abdullah, sin Šedada, rekao je: čuo sam Mejmunetu (gdje) govori:

"Bio je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, (običaja da) klanja, a ja sam (blizu) k njegovoj strani (tj. a ja sam uz njega, kraj njega) spavačica (tj. spavam), pa kada bi pao ničice, pogodila bi me njegova odjeća, a ja sam (bivala) žena u mjesečnici (tj. a imala sam i mjesečni ženski odljev krvi pri sebi neki puta)." A povećao je (tj. dodao je u svome pričanju) Museded od Halida, rekao je: pričao nam je Sulejman Šejbanija: ".... a ja sam žena u mjesečnici."

GLAVA:

Da li (smije da) dodirne (dotakne) čovjek svoju ženu kod padanja ničice radi (toga) da (on mogne da) padne ničice?

PRIČAO NAM JE 'Amr, sin 'Alije, rekao je: pričao nam je Jahja, rekao je: pričao nam je Ubejdulah, rekao je: pričao nam je Kasim od Aiše, bio zadovoljan Allah od nje (s njom), rekla je:

"Loše je (Ružno je to) što ste izjednačili (izravnali) nas sa psom i magarcem. Zaista već sam vidjela mene (tj. sebe), a poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, klanja, a ja sam ležačica (tj. a ja ležim nauznačke, na strani tijela) između njega i između Strane, pa kada je htio da padne ničice (da obavi sedždu), dodirnuo (dotaknuo) je moje dvije noge pa sam skupila (pokupila, savila) njih dvije."

GLAVA

žene (koja) zbacuje (ili: odbacuje, baca) od (tj. sa) klanjača (nekakvu) stvar od neprijatnosti.

PRIČAO NAM JE Ahmed, sin Ishaka, Suremarija, rekao je: pričao nam je Ubejdulah, sin Musa-a, rekao je: pričao nam je Israil od Ebu Ishaka, od Amra, sina Mejmuna, od Abdullaha (Mes'udova), rekao je:

"Dok je poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, (bio jedanput) stajač (dok je stajao), klanja kod Kjabe, a skupina od Kurejševića u svojim sijelima (sjedi također kod Kjabe) kadli je rekao (tj. kadli reče jedan) govornik od njih: "Zar ne vidite ovoga licemjerca! Koji će vas ustati (tj. poći, otići) k zaklanoj životinji roda omsice (tog-i-tog), pa će se upraviti (namjeriti se) k njezinoj nečisti (balegi), njezinoj krvi i njezinoj košuljici za plod (posteljici za plod u utrobi ženskih polnih udova), pa će donijeti njega (tj. to sve: balegu, krv i posteljicu), zatim će pustiti (pričekati) njega (Muhameda a.s.) dok (se stavi u položaj) kada je pao ničice (prilikom obavljanja sedžde), (te) će staviti (metnuti) njega (to što donese od zaklane životinje) na njegove (Muhamedove a.s.) dvije plećke." Pa se podigao (skočio) najnesretniji (tj. najgori od) njih ('Ukbete, sin Ebu Mu'ajta i donio je to), pa pošto je pao ničice poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, stavio je njega između njegove dvije plećke, i (tj. ali) ustrajao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, ostajući (u položaju) ničice (sedžde). Pa su se (oni) smijali (toliko) da se naginjao neki (od) njih k nekom od smijanja (tj. padali su jedni na druge od silnog smijeha). Pa je otišao odlazač (tj. Pa je otišao neko) k Fatimi (kćeri Muhameda a.s.), a ona je (tada bila) djevojčica, pa je počela (da) trči, a ustrajao je Vjerovijesnik, pomilovao ga Allah i spasio, ostajući (u položaju) ničice dok je bacila (tj. skinula) njega od njega (tj. dok nije ona zbacila ono sa njegovih pleća), i okrenula se na njih (prema njima da) ih grdi (psuje, ili: i počela je da ih grdi). Pa pošto je izvršio (završio) poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio, molitvu, rekao je: "Bože, na Tebe (se obraćam da se pobrineš) sa Kurejševićima (tj. drži Kurejševiće!, uništi Kurejševiće!)! Bože, drži Kurejševiće! Bože, drži Kurejševiće!" Zatim je imenovao (tj. u molbi za uništenje Kurejševića koji su ga zlostavljali istaknuo je imena ovih lica kako slijedi): "Bože, na Tebe (se obraćam da se pobrineš) sa (uništenjem, tj. drži, uništi) 'Amra, sina Hišama, i 'Utbeta, sina Rebi'ata, i Šejbeta, sina Rebi'ata, i Velida, sina 'Utbeta, i Umejeta, sina Halefa, i 'Ukbeta, sina Ebu Muajta, i 'Umareta, sina Velida!" Rekao je Abdullah (Mes'udov): "Pa tako mi Allaha zaista sam vidio njih (tj. ove imenovane ličnosti sve) oborene (bačene na tle, tj. pobijene na) dan Bedra (jedino tu nije bio Umarete, sin Velida), zatim su se vukli (tj. odvučeni su) k bunaru (koji nije iznutra obzidan), bunaru Bedra, zatim je rekao poslanik Allaha, pomilovao ga Allah i spasio: "Slijedili se drugovi bunara prokletstvom (tj. Slijedio, dostigao Allah drugove bunara prokletstvom, a to će reći: Prokleti bili i na budućem svijetu ovi što su dovučeni i bačeni zajedno u ovaj bunar!)!"